

demokrasi için birlik

DİB-AK Aylık Yayın Organı

Yıl.1 Sayı.5 DM.1,50 Temmuz 1982

ANAYASA:
kağıt parçanıza
hayır diyeceğiz

KASTELLİ
ve tekellerin talanı

FİLİSTİN:
"ölünceye kadar değil,
zafere kadar"

Zafer

Filistin halkının

olacaktır!

ÖRGÜT HABERLERİ

FEDERAL ALMANYA

BERLİN

10 Haziran' da Batı Berlin'de yapılan Barış yürüyüşüne Türkiyeli ve Kürdistanlı demokratik örgütler bir blok oluşturarak ortak olarak katıldılar. 100.000 ne yakın barış savaşçısının silahsızlanma yönündeki istem ve özlemlerini dile getirdikleri yürüyüş, aynı tarihlerde Bonn' da yapılmakta olan NATO zirve toplantısına vurulmuş bir tokat oldu.

Kürt ve Türk demokrasi ve barış güçleri Barış yürüyüşü ile ilgili olarak ortak bir bildiri de çıkartarak en geniş şekilde dağıtımını yaptılar.

SAVAŞ KİŞKİRTİCİSİ, DÜNYA HALKLARININ BAŞ DÜŞMANI ABD EMPERYALİZMİNİN BAŞI REAGAN'I PROTESTOYA KATIL başlıklı ortak bildiri silahlanma politikasının emperyalizmin ve kapitalizmin bir yan ürünü olduğunu, Reagan ve kuklalarının dünya halklarını tehdit eden silahlanmayı ve savaş gündeme getirerek silah sanayicilerine milyarlarca liralık yatırım alanları sağladığını sergiledikten sonra, Türkiye' deki askeri faşist cuntanın da bu politikayı aktif olarak desteklediği ve "Orta Doğu" da gelişen sınıfsal ve ulusal kurtuluş hareketlerine müdahale etmek, bölgeyi kontrolü altına almak ve SOSYALİST SİSTEME

karşı SALDIRI ÜSSÜ olarak kullanılmak için ABD ve NATO'nun isteği üzerine DİYARBAKIR, KARS, VAN ve HAKKARİ' ye ÇEVİK KUVVETLERİ ve ATOM BAŞLIKLILIK SİLAHLARI yerleştirmektedir " denilmektedir.

Batı Berlin KOMitemizin de aktif olarak tüm çalışmalarına katıldığı Barış yürüyüşü, silahsızlanma ve barış uğrunda atılan önemli bir adım olduğu gibi aynı zamanda da Türkiyeli ve Kürdistanlı demokrasi ve barış güçlerinin eylem birliğinin geliştirilmesi açısından da alınan bir mesafe oldu.

Yine 19 Haziran günü Batı Berlin'deki çok sayıdaki Orta Doğu' lu ve Türkiyeli örgütlerin de katılımıyla İsrail Siyonizminin Filistin Halkına karşı giriştiği soykırım savaşına karşı bir protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşte ABD - İsrail tarafından gerçekleştirilen saldırının gerçek niyetleri bir bir ortaya konduktan sonra, Filistin Halkının FKÖ öncülüğünde emperyalizme ve siyonizme karşı sürdürdüğü haklı mücadelelerinin bir gün mutlaka zafere ulaşacağı ve bu savaşta dünya barış, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin Filistin halkının ve onun örgütü FKÖ' nün yanında oldukları vurgulandı.

FRANKFURT

Erlenbach ve çevresinde kurulan DİB Frankfurt Komitesi ve çok geniş bir demokratik çevre tarafından da desteklenen Yabancılar Komitesi geçtiğimiz aylarda çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürdü. Türkiyeli işçilerin konut, iş ve resmi makamlarla ilişkilerini kapsayan komite çalışmalarının Eylül ayı içerisinde daha da genişletilerek sürdürülmesi ve Yabancı İşçilerin sorunları ile ilgili olarak Eylül ayı içerisinde bir informasyon gecesi düzenlenmesi planlanıyor.

DİB Frankfurt Komitesi 22 Mayıs günü tüm üyelere yönelik olarak EL SALVADOR konulu bir seminer düzenledi. Geniş bir üye katılımının olduğu seminerde EL Salvador'da askeri diktatörlüğe karşı verilmekte olan mücadelenin kısa bir tarihçesi ve bugünkü mücadelenin boyutları ve demokrasi güçleri tarafından oluşturulan CEPHE DİB üyelerine anlatıldı.

Würzburg' da, DGB' nin girişimiyle Yabancı Düşmanlığa karşı üç gün süren bir toplantı düzenlendi. Erlenbach bölgesinden DİB sempatizanı iki işyeri temsilcisinin de katıldığı toplantı sonucunda, SPD başta olmak üzere, tüm demokratik kişi ve kuruluşların, gerici, faşist güçler tarafından geliştirilen ve bugün tehlikeli boyutlara ulaşmış bulunan Yabancı Düşmanlığa karşı aktif mücadeleye çekilmesi kararı alındı.

DÜSSELDORF

DKP' nin düzenlediği ve çok sayıda yerli ve yabancı demokratik örgütün katılımıyla 10 Temmuz Cumartesi günü Düsseldorf'ta Filistin Halkıyla Dayanışma Yürüyüşü yapıldı. DİB Düsseldorf Komitesi'nin de aktif olarak katıldığı yürüyüşe 700 e yakın bir topluluk katıldı.

Yürüyüş boyunca İsrail siyonizminin Filistin Halkına karşı giriştiği soy kırım saldırısına karşı sloganlar atıldı, konuşmalar yapıldı. Filistin Halkıyla Dayanışma Yürüyüşü'nde konuşan FKÖ temsilcisi, ABD ve İsrail'in saldırıdaki gerçek niyetlerini açıkladıktan sonra çok çetin koşullar altında savaşını sürdüren Filistin halkının ve onun temsilcisi FKÖ' nün emperyalizme ve siyonizme karşı haklı mücadelelerini sürdüreceğini vurguladı.

WUPPERTAL

DKP Wuppertal örgütü'nün düzenlediği ve çok geniş bir topluluğun katıldığı Yaz Festi 17-18 Temmuz tarihleri arasında Wuppertal' de yapıldı. Yapılan feste DİB Wuppertal Komitesi de yaygın ve yiyecek şandı ile katıldı. Açılan DİB şandı gerek yaygın bölümü ile, gerekse yiyecek bölümü ile feste katılanlar arasında geniş bir ilgi gördü.

DEMOKRASİ değil FAŞİZM anayasası

Demokrasi için BİRLİK 5. sayısı başkaya verilirken "Anayasa Tasarısı" da açıklandı. Egemen sınıf sözcülerinin, işverenlerin hararetle savunmakta oldukları faşist askeri cuntanın bu "yeni" Anayasası konusuna 6. sayımızda geniş yer vereceğiz. Ancak, değerli bilim adamımız Server TANİLLİ'nin bu konuda yaptığı açıklamayı okurlarımıza hemen ulaştırmamız gerektiğini göz önüne alarak bu sayımızda yayınlıyoruz.

Strasbourg Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapmakta olan Doç. Server Tanilli'nin, Cumhuriyet gazetesine telefonla yaptığı açıklama, 21. 7. 1982 tarihli Cumhuriyet'te şöyle özetleniyor:

"Bu anayasada en başta değer verdiğim iki şeye, yani düşünce özgürlüğü ile emekçilerin haklarına ve özgürlüklerine karşı çıkan, özgürlükleri güvenceye bağlamak

şöyle dursun, insanların en doğal hakkı olan yaşama hakkına bile göz dikmiş bu tasarı karşısında ilk duyduğum bir tiksinti duygusu oldu.

Tam bir ilkelik, gerilik örneği. Bununla demokrasi kurulamaz. Olsa olsa faşizm kurulur. Böyle bir metnin altına imza atmak için insan ne olmalı bilmem..."

demokrasi için
birlik

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK ERSCHEINT MONATLICH / JAHRESABONNEMENT 25.- DM
KONTO NO: 63003495 STADT-SPARKASSE DÜSSELDORF BLZ: 300 501 10
ANSCHRIFT VON REDAKTION - KRIPP STRASSE 54 / D - 4000 DÜSSELDORF
TEL. (0211) 210 88 39 - HERAUSGEBER : DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA
KOMİTESİ - KRIPP STRASSE 54 D - 4000 DÜSSELDORF 1 / TEL. (0211) 210 88 39
DRUCK: PLAMBECK & Co. NEUSS - V. i. S. d. P. EROL BOYRAZ - DÜSSELDORF

KAĞIT PARÇANIZA HAYIR DİYECEĞİZ

Sunuldu sunuluyor, açıklandı açıklanıyor derken şu satırların yazıldığı ana kadar Anayasa Tasarısı nâm kâğıt parçası henüz Danışma Meclisi Başkanlığı'na sunulabilmiş ve kamu oyuna açıklanabilmiş değildi. Gerçekten, son anda ortaya çıkan, belki de çetrefilliği dolayısıyla son ana kadar ele alınması ertelenmiş olan pürüzlü konu, kolayca çözümleneceği de benzemiyor. Öyle ya, pek sayın Devlet Başkanımız, büyük Atatürkçü Evren Paşamız, acaba Anayasa tasarısına eklenen geçici bir madde ile Anayasanın halk oylamasına sunulması sırasında mı seçilmiş sayılıp imzasının üstüne bundan böyle Cumhurbaşkanı diye yazılabilmeli, yoksa bir hafta sonraki seremoni ile mi bu sıfatı kullanabilmeli idi. Hangisi Paşamızın şanına ve Atatürkçülüğe -ve tabii ne olur ne olmaz, kem gözlerin tüm nazar değdirebilme yollarını peşinen tıkamak bakımından- daha uygundu? Üstelik, hiçbir biçimde oy dilencisi olmayacağını, buna karşılık yeni Anayasayı halka açıklamak için kolları sıvayacaklarını belirten Evren'in bu irşadı da dikkate alınmak durumundaydı.

Velhasıl, bu önemli sorun şu ana kadar çözümlenebilmiş değildir. Ama elbette çözümlenecektir. En uygun biçimin nasıl bulunduğunu hep birlikte göreceğiz.

Tasarı Başkanlığa sunulup kamu oyuna açıklanmadı henüz. Ama bu, yanından yöresinden hemen tümünün kimi yerde alıntı olarak veya Anayasa Komisyonu Başkanı-ve de Tercüman Gazetesi Yönetim Kurulu 2. Başkanı Orhan Aldıkaçtı tarafından açıktan, kimi yerde satırın içinde veya arasında günlük basına yansıtılmadığı, kulaktan kulağa yayılmadığı anlamına da gelmiyor elbet. Biraz ilgi duyan herkesin yeteri kadar bilgisi var bu konuda. Gerçi buna bile lüzum yok ya... 1961 Anayasasının kabulünden bu yana dinmeyen bir hınc ve öfke ile egemen sınıf sözcülerinin bu Anayasaya yönelttikleri saldırılar, Cuntanın çıkardığı kanun, kararname, kararları. Kısaca bu yolla fiilen oluşturduğu yeni Anayasa çerçevesi ve daha da önemlisi, bütün bunların uygulamaya yansıtıldığı biçimleri, 24 Ocak'tan Kastelli'ye, YHK'dan YÖK'e, İMF'den Çevik Kuvvet'e, Sıkıyönetim Mahkemesinden MİT işkencehanesine kadar yapılanlar ve yapılması öngörülenler ve nihayet Danışma Meclisi ve buna bağlı olarak Anayasa Komisyonu'nun oluşma biçimi ve oluşturuların kimlikleri, çıkacak tasarının ne menem birşey olacağı konusunda yeteri kadar fikir verecek durumda.

Neresinden başlamalı, hangi örneği vermeli? Lokavtı üstüne üstlük Anayasal bir güvenceye kavuştururken grev hakkının, bırakınzı yeniden ele alınan 274 ve 275'te başına gelecek olanları, daha Anayasada tümüyle kuşa döndürülüşünü mü, yoksa düşünce ile düşünceyi açıklamayı birbirinden ayırıp birine sözümona özgürlük bağışlar-ken -sanki kafa içindeki düşünceleri de isterse yasaklayabilecekmiş gibi- diğerinin, -yani herkesin düşünce özgürlüğü olarak bildiği ve kastettiği şeyin- canlarının istediği oranda kısıtlanışını mı istersiniz? Yoksa, olağanüstü hal durumu gibi kaypak yeni terimler altında, biraz sıkışınca parti kapatmaktan başlayıp tasarının göstermelik koyduğu bir iki budanmış özgürlüğe de toptan bir çarpı çekileceğini mi? Ya Milli Güvenlik Kurulu fiili sultasının maddelerle kılıflandırılması, Devlet Başkanı nerdeyse belediyeye alınacak temizlik işçisi hakkında bile karar mercii olacak biçimde olur olmaz her yer ve makam için atama yetkisine sahip kılınması ve diğer görülmemiş yetkileri..

Gerçekte, tekeli kapitalizmin, bunalımdan, kendisine en yakın olabilecekleri bile feda ederek büyük balık psikolojisi ve ölen ölü kalan sağlar bizimdir vahşiliği ve ilkelliği içinde, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerden tekel dışı sermayeye kadar toplumun en geniş

kesimini karşısına alma pahasına, sönen ocakların, yıkılan yuvaların, duran makinelerin, işsizlik ve açlığın, zulüm ve kahrın ortamında, ceset ve enkazların üstüne basa basa çıkma yöntem ve gayretinin hukuk diliyle ifadesidir bu kâğıt parçası. Bugün cuntada somutlanan faşist diktatörlüğün yarın tıpatıp aynı esasta fakat anayasal görüntünün ardında hükmünü yürütmesi özleminin bir ifadesidir bu kâğıt parçası.

Bir de karşımıza geçip utanmadan buna evet dememizi bekleyecekler. Ayrıca "evet"le birlikte "hayır" pusulalarını da bulunduracaklarını sandık başlarında. Böylece de demokratik referandum sağlanmış olacakmış. Peki hani tartışma? Evet'le birlikte hayır'ı da olacaksa bu işin, hani, evet demek için kolları sıvayanlarla birlikte niçin hayır denmesi gerektiğini kitlelere açıklamak isteyenler için de özgürce tartışma ortamı? Zindanlar mı boşaltılıyor, 52 sayılı karar mı kalkıyor, siyasi mülteciler mi ülkelerine rahatça dönebiliyor, basın, radyo, televizyon olanakları mı ortaya çıkıyor, partiler, sendikalar mı serbestçe faaliyette bulunabiliyor? Evet, asgari bir tartışma ortamının sağlanması bakımından akla ilk gelen bunlar ve diğerleri mi gündemde?

Hayır baylar, hayır! suçunuza ortak olmayacağız. Bugünümüz ve geleceğimizle üstelik bizim onayımızla istediğiniz gibi oynama fırsatını vermeyeceğiz size.

Suçunuza ortak olmayacağız. Kâğıt parçanıza hayır diyeceğiz.

Göz bebeklerimizi, Kürt ve Türk, halklarımızın en yiğit, en yavuz, en dirençli ve kararlı, en bilgili ve akıllı, en devrimci, demokrat, yurtsever evlatlarını, kardeşlerimizi, bacılarımızı, analarımızı, babalarımızı işkencelerde öldürdünüz ve öldürüyorsunuz, zindanlara doldurdunuz ve dolduruyorsunuz. Hayır bunu onaylamayacağız. Suçunuza ortak olmayacağız. Kâğıt parçanıza hayır diyeceğiz.

Sizi biz istemedik. Bilerek göz yumduğunuz, geliştirdiğiniz terör ortamını bahane ederek, gerçekte ise kuyruğu sıkışmış para babalarının, iç ve dış azgın gericiliğin, zulüm ve hunharlığın adına ülkemizi faşizmin kopkoyu karanlığına gömmek için geleceğinizi biliyorduk. Anlatmışlardı. Sizi biz istemedik. Size oy vermedik. Sizi seçmedik. Zorla geldiniz. Tanklarımızla, toplarımızla, polisimiz jandarmanımızla geldiniz. Partilerimizi, sendikalarımızı, derneklerimizi, kooperatiflerimizi kapattınız. Zorla susturdunuz. Susmayanımıza, direnenimize en ağır cezaları verdiniz. İşsizlik, açlık, sefalet, günlerimizi geleceğimizi kararttı. Yokluk yoksulluk her yanımızı sardı. Bunları biliyorduk. Sizi istemedik. Zorla geldiniz. Başımıza tebelleş oldunuz. Şimdi de hiç gitmemek için evet dememizi bekliyorsunuz. Hayır suçunuza ortak olmayacağız. Kâğıt parçanıza hayır diyeceğiz.

Ve hayır diyeceğiz ki, gücümüz biline, en küçük fırsatı bile değerlendiren bilincimiz tanına. Zorla başımıza tebelleş olanlar ve arkasındakiler bastıkları zemini tümüyle yitire ve de, kaçınılmaz sonları görüne.

Ve kurtuluş güneşi doğa.

Ve bunları bilip değerlendirdiğimiz için hayır bayrağını başımızın üstünde sevinç ve coşkuyla dalgalandıracağız.

Kâğıt parçanıza hayır diyeceğiz.

ABD-İSRAİL'in Lübnan saldırısı;

"ÖLÜNCEYE KADAR DEĞİL,

ZAFERE KADAR"

Amerika, Orta Doğu'nun sınırsız yeraltı zenginliklerini talan eden tekelleri çıkarlarını koruyabilmek için uzun zamandan buyana bölge halklarına kan kusturuyor. Ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarını kan ve gözyaşı ile boğmaya uğraşiyor. Bunun için değişik zaman ve koşullarda, değişik taktikler, yöntemler ve politikalar uyguluyor; zulmediyor, zorbalık yapıyor.

Amerika, Orta Doğu halklarına kimi zaman doğrudan, kimi zaman da bölgedeki işbirlikçisi gerici yönetimler ve askeri diktatörlükler eliyle saldırı, saldırmaya devam ediyor. Bununla birlikte, ABD, ikinci dünya savaşından buyana ulusal ve toplumsal kurtuluş amaçlı yurtsever hareketleri ezmek, onlara en kahredici darbeleri vurmaya istediği her durumda, İsrail'i maşa olarak kullanmıştır. Bu, Amerika'nın bölgeye ilişkin politikasında belirleyici öge olmaya devam etmektedir. İsrail'e yapılan sınırsız yardım, verilen en ağır, yeni ve ölümcül silahlar, sözkonusu saptamayı kanıtlamaktadır. Daha açık bir deyişle İsrail, uzun süredenberi ABD emperyalizminin çıkarları adına bölge halklarına yöneltilen barbarca saldırıların maşası olma görevini üstlenmeye devam etmektedir.

İsrail'in Lübnan ve Filistin halkına karşı başlattığı son saldırı da, tıpkı öncekiler gibi, ABD'nin açık politik destek ve güvencesi altında vermeye devam ettiği yardımlarla ve onun denetim ve yönlendirilmesiyle olmuştur. Başlatılan toplu katliamda, halkın üzerine saçılan ateşin ve barutun yol açtığı ölüm, ızdırıp, açlık, susuzluk ve barınaksız kalmada asıl suçlu Amerika'dır.

İsrail'in Lübnan saldırısı, otuz binden fazla insanın ölümüne bir milyona yakın insanın da

evsiz kalmasına yol açmıştır. Ama bu kan gölü bile, Reagan-Begin'in azgınlaşan kinini söndürmeye yetmemiştir. Daha da önemlisi, yaratıkları vahşetin üzerine oturarak buradan öngördükleri politik hedefe ulaşmayı denemektedirler. Bunu gerçekleştirmek üzere yeniden yüzbinlerce insanın ölümüyle sonuçlanacak silah ve asker yığılması yapmaktadırlar. Ve bununla, Lübnan halkına "ya teslim ya ölüm" şantajını yapmaktadırlar.

İsrail, en ölümcül Amerikan yapısı silahları doğrudan kullanarak yeniden binlerce insana ölüm tehditleri savururken ve bunu istediği politik hedefe ulaşabilmek için şantaj olarak kullanırken, kuşkusuz Amerika boş oturmamakta-

dır. ABD de, pişkin bir ikiyüzlülükle sözümona İsrail'in kuşattığı Beyrut'ta bulunan Filistinli yurtseverleri "kurtarmaya" hazır olduğunu açıklamaktadır. Böylece İsrail'in silah zoruyla ulaşmadığı hedefe, Amerika FKÖ gerillalarını ölümden kurtarmak adına "yardım" politikası ile elde etmeye uğraşmaktadır. Bu, vahşete karşın teslim olmayan yurtseverleri, bu kez de "yardım" adına teslim almaya çalışmaktadır. Amerika'nın "yardım" önerisinin "insancıl" kabuğundan çıkartılarak, politik baskıya dönüşmesi bunun en açık kanıtıdır. Görüleceği gibi, aynı politik hedefe ulaşmayı öngören silah ve diplomasi arasında tam bir birlik ve uyum sağlanmıştır. Kimi eleştiriler, çıkışlar, farklı görüşmeler, özü ve genel doğrultusu aynı olan ABD-İsrail ortak saldırganlığının üzerini örtmek amacıyla yöneliktir.

Tüm insanlığa küstahça meydan okuyan bu son saldırının amacını daha açık kavrayabilmek için şu soruları sormak ve bunların yanıtlarını bulmaya çalışmak gerekir: 1948'den buyana bölgeye yapılan saldırıların en barbar ve uzun süreli olan son saldırı ile hangi stratejik hedefler öngörülmüştür? Neden Filistinli yurtseverler en ön plana çıkartılarak onların Lübnan'ı terkmesi istenilmektedir? Bu saldırıyı Dünya Savaşı'na yol açacak boyutlara tırmandıracak kadar çılgınlaşmanın nedeni nedir?

Bundan önceki sayımızda yayımlanan Orta Doğu'ya ilişkin yazıda ve bu sayımızda koyduğumuz İsrail Komünist Partisi Genel Sekreter Yardımcısının mülakatından da anlaşılacağı üzere, ABD-İsrail'in son saldırısı, üç stratejik (Devamı 10. sayfada)

ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR !

İsrail siyonizminin Amerika desteğinde giriştiği katliam dünya halkları tarafından nefretle lanet-

leniyor. Sosyalist ülkeler, aktif destek sağlayan en önemli güç olarak görev-

lerini sürdürüyorlar. Sovyetler Birliği, Damaskus'a kadar oluşturulan hava köprüsiyle yapmakta olduğu yardıma devam ediyor. Tıbbi ilaçlar, besin, barınma eşyalarının yanı sıra askeri gereçler saldırı altındaki halka ulaştırılıyor. Sovyetler Birliği işletmelerinde, fabrikalarında, üniversitelerde protesto toplantıları yapılıyor.

8 Arap ülkesinin Komünist partileri ortak bir açıklama ile İsrail'in son saldırısını bölgeye yönelik ciddi bir tehlike olarak değerlendirerek, Filistin halkının ve Lübnan yurtsever güçlerinin yanında olduklarını açıkladılar.

Washington, New York, Brüksel, Paris, Roma ve daha birçok kentte protesto yürüyüşleri yapıldı.

Federal Almanya'da ağırlıklı olarak DKP öncülüğünde yaygın kitle eylemleri, dayanışma kampanyaları düzenlendi. Köln, Bonn, Münih,

Stuttgart, Düsseldorf, Bremen, Wuppertal, Hamburg, İserlohn'daki mitinglere binlerce kişi katıldı. UZ festivalinde (DKP-Halk Şenliği), Bonn yürüyüşünde toplanan, Genç Piyoneler ve ASK (3. Dünya Ülkeleri ile Dayanışma Komitesi) tarafından toplanan paralar FKÖ temsilcilerine verildi.

İsrail siyonizminin giriştiği alçakça saldırı, İsrail halkı tarafından da, şiddetle protesto edildi. Nazareth kentinde yürüyüş yapan binlerin yanı sıra, Tel-Aviv'de 100 bin kişilik bir gösteri yapıldı.

Bu insanlık dışı saldırıya mağruz kalan Filistin halkının haklı kavgası, Lübnan yurtsever güçleri ile dayanışmayı yükseltmek bizlerin görevidir. Halkların görevidir. Tarihten biliyoruz ki, zafer hep halkların olmuştur.

Zafer, Filistin halkının olacaktır.

POLİTİK SİĞİNMA HAKKININ

SONU

DİB I. sayısında Federal Almanya'da politik sığınma hakkı (asyl) konusunda yapılan değişikliklere değinmiş ve daha yeni kısıtlamaların gündemde olduğunu belirtmiştik. Haziran ayının son haftasında Federal Parlamento ile Eyalet Temsilcileri Konseyi'nin ortak komisyonu Hristiyan Demokrat Parti ile Sosyal Demokrat Parti tarafından getirilen değişiklik önerilerini bir 'uzlaşmaya' bağladı ve politik sığınma hakkını son 4 yıl içinde 3. kez kısıtlayan yasayı kararlaştırdı. Yeni değişiklikler 1 Ağustos 1982 tarihinde yürürlüğe girecek. Aşağıda göreceğimiz gibi, bu son değişikliklerden sonra politik sığınma hakkının hiç olmazsa emperyalizme bağımlı ülkelerden gelen insanlar için ortadan kalkmış olduğunu söylemek olasıdır. Yeni yasa neler getirmektedir?

—Politik sığınma hakkını karara bağlamak yetkisi gene Zirndorf komisyonunda kalmıştır, ancak merkez istediği eyaletlerde şubeler açmak hakkına sahiptir. Diğer bir deyişle, kentlerin yabancı polislikleri bu görevi üstlenecektir. CDU eyalet hükümetlerinin istediği doğrul-

tuda yapılan bu değişiklik ile, konulara tamamen yabancı olan kurumlara karar verme yetkisi verilmiş olmaktadır.

—Gene CDU baskısı sonucu yasaya yeni bir kavram konulmuştur: "açıkça gerekçesiz başvuru". Buna göre politik sığınma için başvurulduğunda, ilk önce bu başvurunun "açıkça gerekçesiz" olup olmadığı karara bağlanacaktır. Bu kavramın tanımı hiç bir yerde yapılmamıştır. Böylelikle tamamen keyfi bir tutum ve davranışın kapısı açılmış olacaktır. Eğer bir politik sığınma başvurusu "açıkça gerekçesiz" diye geri çevrilmiş ise, kişiyi derhal sınırışı etmek olasıdır. Bu karara ve sınırışı edilmeye karşı başvuru sahibi dava açmak hakkına sahiptir, ancak bu itiraz yürütmeyi durdurmaz; yürütmeyi durdurmak için ayrıca mahkemeye başvurmak gerekmektedir. Diğer bir deyişle, polis başvuru sahibini daha politik sığınma istemi kesin karara bağlanmadan sınırışı edebilecektir. —Gene CDU'nun isteği üzerine politik sığınma için başvuruların genel kural olarak kamplarda toplanması yasada yer

almıştır. Böylelikle insan onuru ile bağdaşmayacak bir uygulama meşruiyet kazanmış olmaktadır.

İstatiksel verilere göre politik sığınma için yapılan başvuruların %90'ı red edilmektedir. Bu son değişikliklerden sonra bu oranın daha da artması beklenmelidir. Öte yandan şimdiye dek kabul olunan dilekçelerin de büyük kısmı mahkeme kararı ile kabul olunmuştur; yapılan son değişiklikler bu yolu da tıkmaya yöneliktir. Kişi, daha dilekçesi kesin karara bağlanmadan sınırışı edilebilecektir. Fakat daha sonra mahkeme dilekçesinin haklı olduğuna karar verirse ne olacaktır? Kişi, terketmiş olduğu ülkeye iade edildiğine göre, oradaki faşist zindanlarda kaderine terk edilmiş, belki de yaşamını yitirmiş olacaktır.

İşte Hitler faşizmi sonrası anti-faşist güçlerin baskısı ile Federal Almanya anayasasına temel bir hak olarak konulan politik sığınma hakkının vardığı son aşama. Sosyal Demokrasi, gerici güçlere verdiği ödünlerle bu temel hakkın sonunu getirmiştir. Kuşkusuz bu durumdan, Türkiye'deki faşist rejim başta olmak üzere, tüm gerici-faşist rejimler çok memnun olmuşlardır. Acaba 1940'larda dünyanın birçok ülkesine ve bu arada Türkiye'ye kaçipta politik sığınma hakkı elde eden, kendilerine üniversite kürsüleri açılan Almanlar —ki bunların hemen hepsi sosyal demokrat kişilerdi— yaşasalar ne düşünürlerdi?

YAŞASIN BARIŞ VE DAYANIŞMA!

"Soğuk ve güçlükler içinde
Köylerden ve şehirlerden
Önderin çağrısı gelince
Ayaklandı PARTİZAN!"

Türkiye'den kulağımıza yabancı olmayan, çoğu kez işte, evde, okulda kendi kendimize mırıldandığımız, toplantılarda söylediğimiz bu Sovyet marşını, 18-20 Haziran tarihleri arasında Duisburg-Wedau'da yapılan UZ Festivali'nde (DKP Halk Şenliği) Don Kazakları'ndan dinlerken, dinlemenin yanısıra, çeşitli uluslardan gelen işçi ve emekçiler koroya kendi dillerinde eşlik ederken, salonun son kertesine çıkan heyecanını ve coşkusunu kelimelerle anlatabilmek çok güç.

Onbinlerce insanın Yunan şarkıcı Mikis Theodorakis'i yağmur, yaş demeden ayakta izlemesi, ünlü Bots grubunun barış türkülleri, uluslararası sergilerin zenginliği, çeşitli ulusların sundukları kültür programları, tüm kötü hava şartlarına rağmen üç gün boyunca aksatılmadan disiplinli bir şekilde sürdürülen DKP Halk Şenliği'nin insan belleğinden silinmeyecek anılarını oluşturuyor.

Ve yine onbinlerce insanın alkışları arasında dünya ve Federal Almanya olayları, barış sorunu ve genel mücadele hedeflerini kapsayan DKP Genel Başkanı Herbert Mies'in konuşması, bu halk şenliğinin unutulmayacak bölümleri arasında yer alıyordu. Herbert Mies konuşmasının barışla ilgili kısmında "Barışı kimin tehlikeye düşürdüğünü görmek için komünist olmak gerekmez. Barış ve silahsızlanmayı isteyen, Reagan ve Beyaz Saray değildir. Barış ve silahsızlanmayı isteyenler, barışı ve silahsızlanmayı kendisine mal etmiş ve etmekte olan, sosyalizmin yeni dünyasıdır. Ülkemizde, öteki Avrupa ülkelerinde, ABD'de, barışı barış hareketleri istemektedir. Ve şunu görmeliyiz ki; sosyalist ülkelerin barış gücü ve sosyalist olmayan ülkelerin barış hareketlerine karşıtlık değil, beraberlik gereklidir." diyerek, savaşı kışkırtanların başta ABD olmak üzere emperyalizmin kendisi olduğu, bunlara karşı sosyalist ülkelerle, dünyanın çeşitli ülkelerinde yükselen barış mücadelesinin bir bütün olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Örgütümüzün de aktif olarak katıldığı UZ Festivali, hiç bir zaman unutmduğumuz ve unutmayacağımız bir olguyu, işçi sınıfının ve onun politik hareketinin gücünü ve disiplinini örnek bir biçimde somutladı.

İşçi sınıfının ulusal ve uluslararası birlik, kardeşlik ve dayanışmasını böylesine canlı olarak on binlerce işçi, emekçi ve aydına yaşatan, hava koşullarının tüm olumsuzluklarına rağmen tüm örgüt mekanizmasını kurulu bir saat gibi eksiksiz olarak işleten DKP'yi, onun örgüt birimlerini ve üyelerini kutlamak gerek.

Lübnan ve Filistin Halkları ile Dayanışma Uluslararası Konferansı Toplandı...

İSRAİL SALDIRISININ İLK İKİ HAFTASINDA, BÜYÜK ÇOĞUNLUĞU SİVİL HALKTAN OLMAK ÜZERE 14.000 KİŞİNİN ÖLDÜRÜLDÜĞÜ VE 20.000 KİŞİNİN YARALANDIĞI, 500.000'İNİN EVSİZ BARKSIZ BIRAKILDIĞI BELİRTİLİYOR.

KONFERANSIN YAYINLADIĞI BİLDİRİDE ÖNCEDEN DÜŞÜNÜLEN VE DİKKATLİCE PLANLANAN VE ABD YÖNETİMİNİN ONAYI VE DESTEĞİYLE GERÇEKLEŞTİRİLEN İSRAİL SALDIRISININ, İSRAİL'İN GÜVENLİĞİNİ VE KORUMASININ SAĞLAMAK İÇİN YAPILDIĞI BELİRTİLİYOR.

Filistin Halkı ile Dayanışma Uluslararası Komitesinin çağrısı üzerine 26-27 Haziran 1982 günlerinde İsviçre'nin Basel kentinde Lübnan ve Filistin Halkları ile Dayanışma Uluslararası Konferansı toplanmıştır. Konferansın genel konusu "Lübnan'ın İsrail Tarafından İşgali ve Lübnan ve Filistin halklarının akıbeti" idi.

Konferansa 36 ülkeden delegasyonlar, 9 uluslararası örgütün temsilcileri ve Birleşmiş Milletler'e bağlı Filistin Sorununa İlişkin Uluslararası Konferans ile Filistin Halkının Elinde Alınmaz Haklarını Kullanması Komitesi temsilcileri katılmışlardır.

Konferans iki gün süren toplantıların sonunda üç belge yayınlamıştır. Çağrı adını taşıyan belgede insanlık adına, İsrail'in gaddar saldırısının ve savaşın derhal durdurulması çağrısı yapılmakta, İsrail kuvvetlerinin işgal ettikleri tüm topraklardan

KONFERANSA DELEGE OLARAK KATILAN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI BEHİCE BORAN, BÜYÜK İLGİYLE KARŞILANAN KONUŞMASINDA, İSRAİL'İN GİRİŞTİĞİ KIYIMIN, ABD'NİN YAKIN VE ORTA DOĞU'YU KENDİ KONTROL VE HEGAMONYASI ALTINA ALMA POLİTİKASININ AYRILMAZ BİR PARÇASI OLDUĞUNU VURGULADI.

"KONFERANS, LÜBNAN VE FİLİSTİN HALKLARININ KAHRAMANCA MÜCADELESİNİ, LÜBNAN VE FİLİSTİN BİRLEŞİK GÜÇLERİNİN VE LÜBNAN'DAKİ SÜRİYE ORDUSUNUN KARARLI KARŞI KOYUŞUNU SICAK DUYGULARLA SELAMLAMAKTADIR."

süratle çekilmesi ve Birleşmiş Milletler'in Filistin'e ilişkin kararlarının uygulanması istenmektedir. Dünyanın tüm ülkelerindeki iyi niyetli insanlar ve merkezi idare, belediyeler ve daha küçük topluluklar düzeyindeki tüm resmi ve özel, politik, ekonomik, sosyal, kültürel ve kitlesel örgütler Lübnan ve Filis-

tin halklarına her türlü maddi yardımda bulunmaya, destekleme ve dayanışma girişim ve eylemlerinde bulunmaya çağrılmaktadır.

Eylem Programı adlı belgede İsrail saldırısının ve soykırımının durdurulmasını, kuvvetlerinin geri çekilmesini, Filistin halkının haklarının tanınmasını sağlama ve Filistin halkı

ile Lübnan halkına yardım ve onlarla dayanışma konusunda yapılabilecek somut eylemler açıklanmakta ve bunların yapılması istenmektedir.

Konferans'ın yayınladığı bildiriye İsrail saldırısının ilk iki haftasında büyük çoğunluğu sivil halktan olmak üzere 14000 kişinin öldürüldüğü ve 20000 kişinin yaralandığı, 500 binin evsiz barksız kaldığı, yüzlerce köy ve kasabanın ve birçok mülteci kampının yerle bir edildiği ve Batı Beyrut'un hemen tümüyle yıkıldığı -İsrail saldırısının benzersiz vahşetinin kamtları olarak- belirtildikten sonra İsrail'in Lübnan'da giriştiği hareketin iç yüzü ve hedefleri şöyle açıklanmaktadır:

"İsrail saldırısı önceden düşünülmüş ve dikkatle planlanmıştır. Bu İsrail'in güvenliğini ve korunmasını (Devamı 13. sayfada)

Dünya halkları

BARIŞ İÇİN AYAKTA

10 Haziran'da, Bonn'da bir araya gelen Federal Almanya barış ve demokrasi güçleri barış kundaklayıcılarını, nükleer ölüm füzelerini protesto ettiler. Aynı tarihlerde Bonn'da yapılmakta olan Nato Zirve Toplantısı'nı "kuşatarak", barışı savunmak için ne denli kararlı olduklarını bir kez daha gösterdiler.

400.000'i aşkın insanın katıldığı bu gösteri, Federal Almanya tarihinde, yapılan en büyük, en görkemli protesto idi. "Barış İçin Kalk Ayağa!" sloganı ile bir araya gelen on binler, "Roket yerine İş" isterken, "Barış için ayktayız-yürüyo-

ruz!" diye haykırıyordu. Bu haykırış sürmekte olan Nato Zirve Toplantısı'nı kuşatıyor, savaş mimarlarının yüreklerine korku ve telaş salıyordu. Bir yandan yeni silahlanma politikaları araştırılmakta, insanların yaşamları pazarlıklar altına alınmakta iken, diğer yandan, "Tüm nükleer silahlara, yeni nükleer füzelerin yerleştirilmesine hayır diyeceğiz sokaklarda, okullarda, büro ve fabrikalarda; çalıştığımız ve yaşadığımız her yerde" diye haykıran gür ses, Bonn'dan yükseliyor, tüm dünyayı sarıyordu.

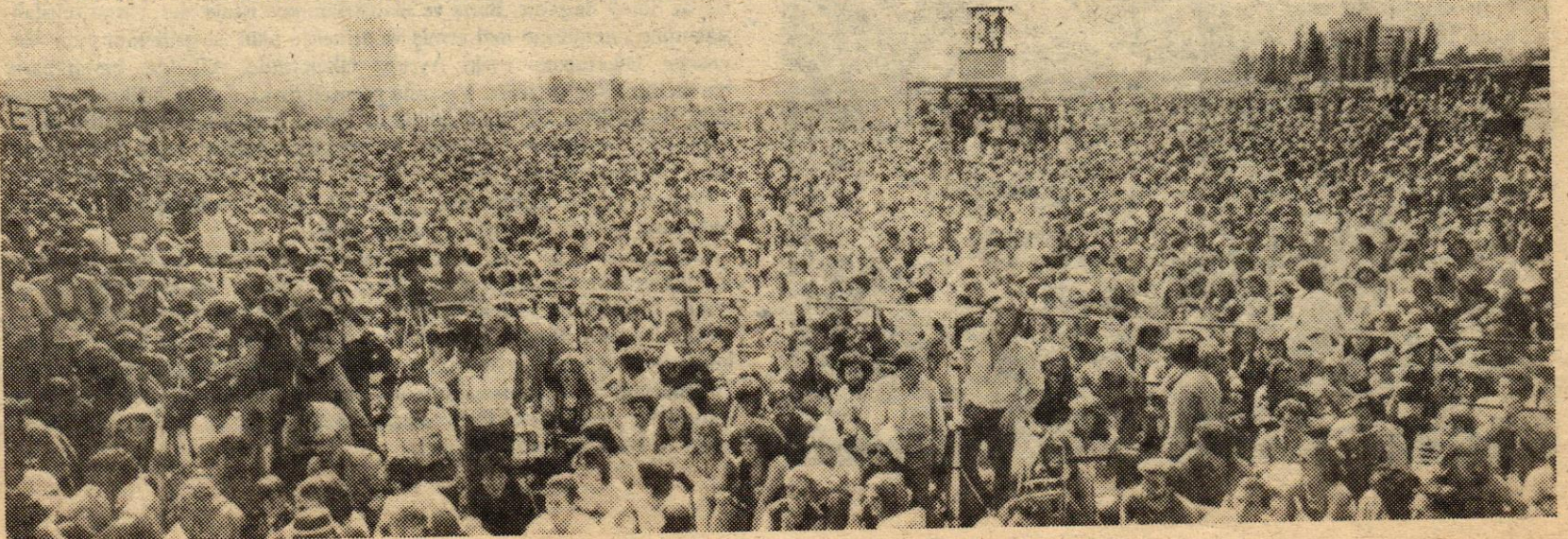
Başkan Reagan'ın da bizzat katıldığı

Nato Zirve Toplantısı devam ederken, tüm Avrupa halklarından aynı protesto sesi yükselmekteydi. Batı Berlin'de 100.000, Roma'da 300.000, Londra'da 230.000 kişinin katıldığı mitinglerde, ABD-Nato ikilisinin barış düşmanı politikası ve silahlanma çabalarına "Hayır!" deniliyordu.

12 Haziran'da ise New York 800.000 kişilik bir diğer görkemli gösteriye sahne oluyor, Reagan'ın savaş maceracılığı kendi ülkesinde lanetleniyordu.

Tüm dünya halkları, barış içinde bir arada yaşamak istiyor. Bu istemi tüm gücüyle haykırıyor. Çünkü yaşamak ya da nükleer bir savaşın yok edici gücü ile karşı karşıya kalmak günümüzün en yakıcı sorunu. Yaşamak ise hepimizin hakkı. Bu temel hakkın garanti altına alınması için mücadele etmek görevi de hepimizin önünde duruyor.

Halkların yaşama hakkına karşı, alternatif olarak savaş gündeme getirenler akrep misali ateş çemberi içine alınana kadar durup dinlenmek yok. İsrarla bu ateş çemberi içinde kalıp intihara yeltenenler hak ettikleri cezayı bulana kadar durmak yok. ★ ★ ★

BARIŞ BAYRAĞI DÜN YERE DÜŞÜRÜLMEDİ, BUGÜN DE DÜŞÜRÜLMEMEYECTİR

ABD'nin Nagazaki'ye atom bombası atarak, yüzbinlerce insanın acı ve ızdıraplar içerisinde öldüğü, bir o kadarının da yaralanıp sakat kaldığı günün yıldönümünde, Reagan tüm insanlığa meydan okurcasına Nötron bombasının üretimine karar veriyor. Avrupa'ya orta menzilli füze yerleştirmek için elini çabuk tutuyor. Amerikan tarihinin en büyük silahlanma programını gerçekleştirmek için trilyonlarca dolar ayırıyor. Faşist ve gerici güçleri kışkırtarak bölgesel savaşlar çıkarıyor. İnsanlığı bir kan gölüne gömmeye uğraşiyor.

Buna karşılık, bir kez daha yokluk, acı, ıstırap, kan gözyaşı ve ölüm istemeyen; her yanı ölümcül barut kokusuyla kaplayacak bir dünyayı görmek ve tanımak istemeyen tüm insanlık, barış için ayağa kalkıyor. Barış isteyen herkes, tüm ilerici insanlık, tüm çocuklar, kadınlar, yaşlı genç herkes, kendilerine ölümden ve karanlıktan başka hiçbir şey vaatmeyen Reagan ve İşbirlikçilerinin çıkacak dünya savaşında tek suçlu olacağını gün gün daha açık olarak görüyor. Barış isteyen herkes, Reagan'ın çılgınca savaş tehditlerinin boşa çıkartılmasının, savaşın önlenmesinin mümkün olduğuna daha çok inanıyor. Barış güçleri, barış yanlıları savaş tehlikesini zamanında görmenin önemini, bu tehlikeye karşı aktif bir savaşın verilmesinin bu doğrultuda birleşmenin, birlikte savaş isteyenlere karşı ayağa kalkmanın önemini ve yaşamsallığını daha açık görüyor.

Bizzat ABD'de ve tüm kapitalist ülkelerde yüzbinler sokakları doldurarak emperyalizmin savaş politikasının protesto ediyor. Bu, hem savaşçı politikanın önüne engel oluyor, hem de barış için eylem yapan yüzbinlerin daha ileri bir bilinç ve örgütlülük düzeyine ulaşmasını sağlıyor.

Dünya barış hareketinin büyük Ekim devrimine kadar uzanan bir tarihi ve örgütlenme geleneği vardır. Ekim devrimiyle birlikte emperyalist savaş politikasına karşı dalgalandırılan barış bayrağı yere düşürülmeden taşınmaya devam ediyor, edecektir. Türkiye'de de bu böyle olmuştur.

Emperyalist soğuk savaşın kalın bir sis perdesi gibi ortalığı kapladığı, bölgesel savaşların kışkırtıldığı, ABD ve emperyalizmin ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarını kanla bastırmaya çalıştığı 1950'lerde Türkiye'de, emperyalizmin kurtuluş savaşlarını ezmeye yönelik saldırılarına katılmış, onun suç ortağı olmuştur. O dönem, barış için savaşım veren Türkiye Barışseverler Derneği ve onun başkanı Behice Boran, Kore savaşına, Kore'li yurtseverleri ezme için başlatılan savaşa katılan Türkiye'ye karşı protesto eylemlerinin kotarılmasına bizzat önderlik etmiş, hapis ve devlet terörüne rağmen eğilmeyerek, barış bayrağını yükseklerde tutmuştur.

Bugün emperyalizm, barışı kundaklama çabalarını daha da yoğunlaştırmıştır. Dünya barışı, büyük bir tehlike ile karşı karşıya gelmiştir. İnsanlık tarihinde barış hiçbir dönemde bu kadar önemli bir sorun olmamıştır.

● " İSTANBUL BAROSU, 12 EYLÜL ÖNCESİNDE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜN, İNSAN HAKLARININ SAVUNULMASI GÖREVİNİ YAPMIŞ, FAŞİZME KARŞI ÜZERİNE DÜŞEN UYARI GÖREVİNİ TERÖR TEHDİTLERİNE GÖĞÜS GEREK YERİNE GETİRMİŞTİR..."

● " ŞİMDİ BENİ, BARIŞI SAVUNUYORUM GEREKÇESİYLE TUTUKLUYORLAR. BARIŞI SAVUNMAK SUÇSA, BUNUN HESABINI ONUR DUYARAK VERECEĞİM.. "

(26 Şubat 1982 Orhan Apaydın'ın açıklamasından)

Türkiye'de ise askeri faşist cunta, giderek artan bir şekilde ABD'nin savaş politikasına ortaklık bağı kuvvetlendirmektedir.

Bu gelişmeye paralel olarak, barış için savaşım veren yurtseverler yargılanmakta, haklarında 36 yıla kadar ağır hapis cezaları istenilmektedir. Askeri mahkeme onlardan sadece kendi dönemlerindeki değil, barış savaşımının dününün de hesabını sormaktadır.

Barış Derneğinin 36 yurtsever yöneticisi için hazırlanan askeri savcılık iddianamesinde "1950 yıllarındaki Barışseverler Derneği olayı ile Barış Derneği arasındaki bağlantıya" değinilmekte "Orhan Apaydın'ın başkanlığında Barış Derneğinin oluşturduğu Komisyonun düzenlediği bir gecede Behice Boran ve Sovyet yazarı Simonov'a plaket verildiği" belirtilerek suç işlendiği iddia edilmektedir. Yine iddianamede, Barış Derneği'nin diğer ilerici, demokrat, yurtsever kişi, dernek, sendika ve partilerle ilişki kurmuş olmasını suç sayarak şöyle denmektedir:

"Barış sözcüğünün kutsal anlamını paravan yaptığı, SSCB yanlısı olduğu, Türkiye'ye komünizmi getirmeye çalışan kuruluş ve kişilerle işbirliği yaptığı..." İddianame ayrıca Türkiye'de yurtseverliğin de simgesi olan Nazım Hikmet için anma toplantısı yapılmasını suç saymaktadır. Kısacası, Barış Derneği yöneticileri çeşitli durumlarda somutlanan Türkiye'nin barıştan yana olmayan politikası eleştirildiği, Kıbrıs'ın bağımsız ve bağlantısızlığı istenildiği, oradaki işgalci gücün çekilmesi, üslerin kaldırılması istendiği için, ABD'nin ve NATO'nun saldırgan politikasına karşı çıktığı için yargılanıyor.

1500 kişiyi aşkın avukatın savunmasını üstlendiği Barış Derneği yöneticileri, hiç

kuşkusuz, barışı savunmanın en yüce onurunu tadacaklardır. Türk ve Kürt tüm barış güçleri, barış savaşımını daha etkinleştirerek, Türkiye'de ve yurt dışında etkin mücadele vererek, saflarını daha da genişleterek ve daha ileri bir örgütlülüğe ulaşmanın koşullarını yaratarak onların gücüne güç katacaklardır. Zindanlara tıkılan tüm diğer yurtseverler gibi, barış için savaşımı örgütleyen yurtseverler de, Türkiye'de ve yurt dışında tek bir yumruk olmak için herşeyi yapan ve adım adım kendi savaşımına güç katması gereken dostlarının tutarlı ve özverili çabalarını görmek istiyor. Bu görev, tüm barış yanlılarını bekliyor.

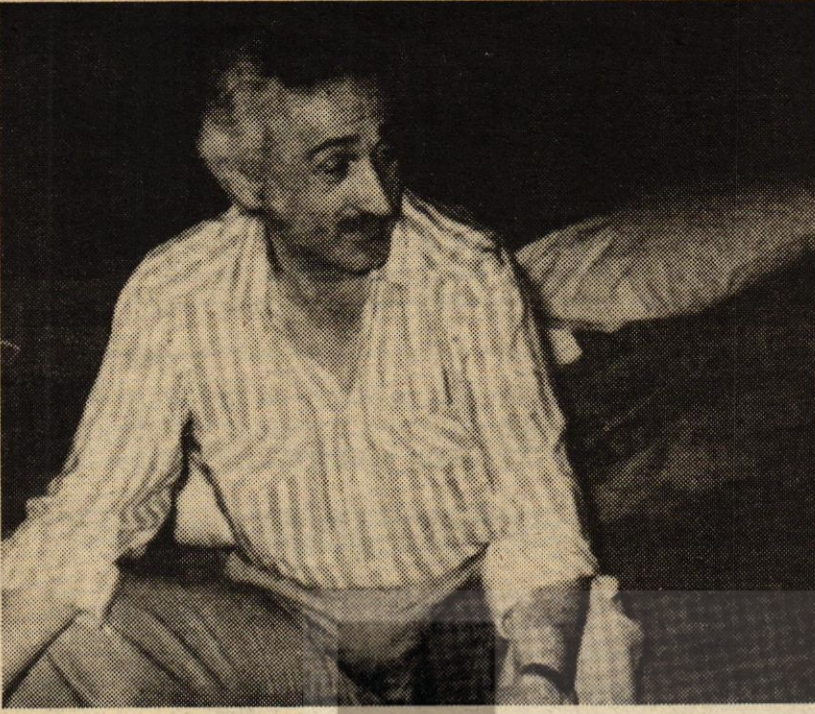
★ ★ ★

SAVAŞ KAÇINILMAZ DEĞİLDİR

(Baştarafı 16. sayfada)

"Türkiye'deki faşist askeri cuntaya karşı sürdürülen ve tüm demokrasi güçlerini kapsamaya yönelik mücadelenin başta gelen hedeflerinden biri, dünyayı ve Türkiye'yi tehdit eden nükleer savaş tehlikesini önlemek, bölgede ve dünyada barışı korumaktır. Faşizme, her türden gericiliğe, şövenizme ve tekellere karşı mücadele birbirinden ayrılmaz, koparılmaz mücadelelerdir.

Savaş kaçınılmaz değildir, önlenbilir. Dünyada barış bölünmez bir bütündür, kazanılabilir. Barışın korunması hükümetlerden önce halkların işidir, bizlerin işidir. Savaşa karşı, barış uğruna güçlerimizi birleştirmeyi bilelim. Unutmayalım ki, birlik yenilmez bir güçtür."

TEKELLER

VE KA

Banker Kastelli'nin ve diğer Kastelli kuruluşlarının sahibi Abidin Cevher Özden'in İsviçre'ye kaçmasıyla Türkiye'de "ömür boyu aylık gelir" dönemi de kapanmış oldu.

Kastelli kuruluşları, resmi faiz oranının üzerinde faizler vaad ederek piyasadan on milyarlarca lira toparlamıştı. Açıklandığı kadarıyla bu miktar yurt dışında 600 Milyon Dolar, yurt içinde ise 220 bin kişiden toplam 130 Milyar Türk Lirası. Üstelik en güvenilir büyük banka ve şirketlerin mevduat sertifikası, hisse senedi ve tahvilleriyle.

Tahvilleri "pazarlanan" şirketlerin başında Koç, Sabancı, Anadolu ve Çukurova gruplarını görüyoruz. Bankalar dışında satışı yasaklanmış olan mevduat sertifikası ve kupon "pazarlama"larında ise Pamukbank (12,1 Milyar TL), İstanbul Bankası (11,8 Milyar TL), Yapı ve Kredi Bankası (9,2 Milyar TL), Vakıflar Bankası (7,4 Milyar TL) ilk sıraları alıyorlar.

Yukarıda sayılan kuruluşların, bu pazarlama karşılığında, zaten toplanan paraların önemli kısmını almış olmaları en azından "iş" hayatının bir gerçeğidir. Ayrıca toplanan bu sermayenin önemli bölümünün sanayicilere aktarılmış olduğu da gün gibi aşikardır.

Sonunda olan, uzun yıllar süren bir çaba ile biriktirdiği veya evini, arsasını satarak aldığı bir miktar parayı, emeklilik ikramiyesini v.s. bu çark içine akıtan onbinlerce insana oldu. Bunların yanısıra, küçük çapta birikim sağlamış (5-10 Milyon) fakat yeni iş alanı bulamayan, piyasaya girmekten çekinen veya "ömür boyu aylık gelir" sağlamak için piyasadan çekilen küçük esnaf-zanaatkar, mütahhit grubunda göz ardı etmemek gerekir.

"Emekli aylığı gibi gelir" sloganı ile ve yüksek faiz vaadiyle bir kaç yıldır toparlanmakta olan bu paralar, piyasanın sermaye-kredi mekanizması içinde çok "iş gördü". Ve her nasılsa (!) şimdi, bir anda piyasa faiz oranlarından daha düşük faizli ve üstelikte uzun vadeli bir "mevduat" haline geliverdi.

Tümüyle kendilerinin marifeti olan bu Alicengiz oyununu, bu danışıklı döğüşü perdelemek, halkın kızgınlığını ve paniğini yatıştırmak için olağanüstü çabalar gösteren cunta ve hükümetleri yetkililerine bravo demek mi gerekir?

Türkiye ekonomisindeki bu Çin işi-Japon işi "mucizeler" uzmanı, IMF uzantısı Korkut Özal ise, olay üzerine "Bunlar ufak tefek rüzgarlardır", "Dimdik ayakta" yollu gayri ciddi açıklamalar yaptı. Kim dimdik ayakta? Sormak gerekir. Türkiye'de kimlerin sürüldüğü, açlığa, sefilliğe mahkum edildiği zaten biliniyor.

Banker Kastelli olayı bir sıradan çalıp-çırpıp soluğu yurt dışında almanın ötesinde, Türkiye için, yıllardır uygulanmakta olan mali sermayenin ekonomik politikasının yaşamı nasıl dipten silkelemekte olduğunun çarpıcı bir örneğidir. Sanayi tekellerinin, içiçe geçmiş olduğu büyük sermaye kuruluşlarıyla birlikte, toplumun her kesimini inlete inlete yaşamlarını sürdürmekten, "daha çok kar" amacını her zaman en başa koymaktan başka bir ekonomik politikalarının olmadığını somut olarak tekrar yaşamamızdır. Daha doğrusu, yaşamakta olan sürecin sonuçlarıyla, net verileriyle iyice açığa çıkmasıdır.

Nitekim, emperyalizm-işbirlikçi tekeli sermaye imzalı ve IMF patenti

ile askeri faşist cunta-Özal yönetmenliğinde tezgahlanan sürecin son aşamaları, Banker Kastelli'nin 20 Haziran akşamüstü İsviçre'ye sözümona firarından sonra iyice hız kazandı. "Vatandaş" Abidin Cevher Özden'in öyküsü, peşpeşe çıkartılan hükümet kararları, 24 Ocak kararlarının faziletleri, devletin "operasyon"ları gazete ve TV haberlerinin birinci sırasını almaya devam ediyor.

Memtaş ve Bimtaş adlı diğer kuruluşlarıyla Kastelli, Türkiye'nin en büyük ve en "sağlam" bankeri idi. "Kastel Kalesi gibi" dimdik ayakta idi. Devletin ekonomik uzmanları bile "Kastelli batacak şirket değildi" demekten kendilerini alamıyorlar. Birden bire neler değişti, ne oldu da diğer ufak tefek bankerler gibi sözde batma noktasına gelen Banker Kastelli, soluğu İsviçre'de alıp yaşamını "vatandaş" Abidin Cevher Özden olarak sürdürmeye karar verdi?

Devlet Bakanı İlhan Öztrak "Banker Kastelli adi bir dolandırıcıdır" derken, Korkut Özal'a göre bunlar

"ufak tefek rüzgarlardır". Hatta Banker Kastelli gereksiz bir paniğe kapılmıştır. Ortada pek öyle vahim bir durum yoktur.

Olay bu denli basitmidir? Elbette hayır. Sorunu hafife almaya şan bu türlü değerlendirmeleri, önce paniği yatıştırmak, sorunu yumuşak göstermek için bir çaba olarak değerlendirilmeli de yanlış olur. Olayın ertesinde Tercüman Gazetesi haberi, yarım sayfayı dolduran "Kastelli'nin borçları devlet güvencesinde!" manşetiyle yansıtıyor, burjuva basını hergün "Heyecan yatıştı", "Gerekli önlemler alındı" yolunda başlıklar kullanıyorlardı. 24 Ocak kararlarından sonra, özellikle faşist cunta iktidarı altında hız kazanan, sanayi sermayesiyle banka sermayesinin içiçe geçerek oluşturduğu mali sermayenin ekonomik operasyonunun bu skandalını yumuşatmak isteği elbette gözetilmekteydi.

Fakat söz konusu hafife alma eğilimlerinin temelinde daha önemli bir gerçekçilik yatmaktadır. Bu da, mali sermayenin kendi dışındakilere yaşam hakkı tanımayan hızlı mesinin, Özal'cı ekonomide somutlanan IMF güdümlü ekonomik politikasının, Evren Cuntası'nda somutlanan iktidarının "doğal" ve "olağan" sonucu olarak bu olayın aynı çevrelere serinkanlılıkla değerlendirilmesi gerçekçiliğidir.

Hürriyet Gazetesi'nin 23 Haziran günkü yorumu son derece açık. "Bu döneme damgasını, bankerler ve küçük bankalar değil, büyük banka ve büyük holdingler vuracak. Böylece 24 Ocak'ta hedeflenen 'sağlam ve büyüklüklerin yönlendirilmesi' ilkesine doğru kesin yaklaşım yapılıyor." Turgut Özal'da 22 Haziran günü düzenlediği basın toplantısında "Kastelli'nin tasfiyesi ekonomik politika da değişiklik yaratmaz....Türkiye bir sistemden diğerine geçiyor. Türkiye'de yapısal bir düzenleme yapılıyor. Sanayi ve mali sistemin yapısında önemli değişiklikler oluyor. Bu değişiklikler sonuçta iyi belirlenmiş bir sermaye piyasasının oluşmasına neden olacaktır." sözleriyle mali sermayenin hedefini açıklıyordu. Görüşlerini Hürriyet Gazetesi'ne açıklayan Yapı ve Kredi Bankası Genel Müdürü Halit Soydan da şunları söylüyor "Bu durumda, önemini yavaş yavaş kaybeden sermaye piyasası yerine, tasarruflar, güven telkin

TAHVİL

Şirketler, toplam ödenmiş sermayeleri ile sınırlı olarak, aslında bir "borç senedi" niteliğinde olan tahviller çıkarmaktadırlar. Çoğu banka garantili ve 3-5 yıl vadeli olarak satılan bu tahvil sahipleri, süre bitiminde tahvilde belirtilen bankadan faiz ve ana parayı alırlar. Şirketlerin önemli bir finansman aracı olan tahvillerin yaygın sürümünde büyük bankerlik kuruluşları önemli rol oynamaktadır.

HİSSE SENEDİ

Şirketlerin kendi iç sermayeleri dışında sermayelerini arttırmak için başvurdukları en önemli kaynakların başında Hisse Senedi satışı gelmektedir. Hisse Senedi alan kişi sözde şirkete ortak olarak şirket payından kar alır. Gerçekte ise, büyük tekeller hiç bir yasa, ya da kurala bağlı olmaksızın çıkardıkları hisse senedi ve tahvillerle, bireysel ve küçük tasarrufları, onlara hiç bir etkinlik olanağı bırakmadan, kendi denetimleri altına almalarıdır. "Hamiline yazılı hisse senetleri"nin ise tekellerin vergi kaçakçılığında önemli bir araç olduğunu da belirtmek gerekir.

MEVDUAT SERTİFİKASI

Bankada "belirsiz" bir kişinin "belirli" bir miktar parası olduğuna dair bir belge olan hamiline (taşıyanın hak sahibi olduğu, isimsiz) yazılı mevduat sertifikası, namı diğer "sırdas hesap" belgesinin satışı, son bir kaç yılda en çok uygulanan piyasa işlemi durumundadır. Ana paranın ve kuponunda belirtilen faiz miktarının ödenmesinden direkt olarak çıkartan banka sorumludur.

İN TALANI STELLI

eden, iyi hizmet veren bankalara akacaktır. Büyük bankalar, bu gelişmeden daha güçlü olarak çıkacaklardır." Önemli eleştirilere hedef olan, Korkut Özal'ın Kastelli olayı öncesinde büyük bir kehanetle sarfettiği "Bankalar da batabilir" lafını ve "Halk faiz yerine güvencesi olan kuruluşları sececektir" diyerek gösterdiği "çözüm"leri yukarıda sermaye sözcüğünün çizdiği tablo içinde değeri-

dirmek gerekir.

Piyasaya sürülmüş olan şirket tahvillerinin üçte birinin Kastelli tarafından sürülmüş olduğu ise sanırız konuya oldukça açıklık getirmektedir. Tahvilleri Kastelli tarafından pazarlanan Koç, Sabancı, Anadolu ve Çukurova holdinglerinin üst düzeydeki kişileriyle Başbakan

(Devamı 15. sayfada)

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE BANKALAR

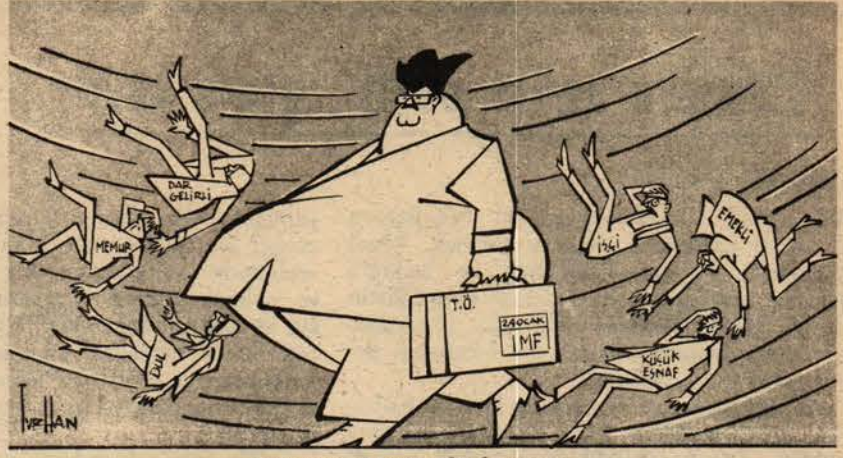
Demokratikleşme İçin Plan 78-82
(Türkiye İşçi Partisi-Aralık 1978)

"Bugün Türkiye'de bankaların tümü, topluca 193 milyar liralık mevduatı ve 191 milyar liralık krediyi denetlemektedirler. Bunun yerli, yabancı özel bankalarca denetlenen bölümleri pay olarak, kamu denetimindeki payları aşmaktadır. Buna karşılık, banka sermayeleri sahipliğinde karşı karşıya bulunulan durum bunu tam tersidir. Yerli ve yabancı özel bankalar, tüm sermayelerinin sadece yüzde 29,7'si ile toplam kredilerin yüzde 51,5'ini ve toplam mevduatların da yüzde 65,8'ini denetlemektedirler. Özel bankaların toplam sermayelerinin sadece 5 milyar lira dolayında olması ise, devletleştirme konusundaki kolaylığa işaret etmektedir.....Örneğin, sadece Türkiye İş Bankasının sermayesinin denetlenmesiyle, kamunun kredilerdeki payı yüzde 48,5'den yüzde 67,5'e ve mevduatlarıdaki payı yüzde 34,2'den 57,5'e yükselmiş olacaktır.....Türkiye İş Bankası'nın kamu denetimine geçmesi ile kamunun bazı durumlarda tekel, bazı durumlarda ise denetim sağlayacağı sanayi dalları ise demir-çelik, cam, yağ, tekstil ve lastiktir.

Bankaların devletleştirilmesi sıralamasında en başta yer alacak olan yabancı sermayeli bankaların kamu denetimine girmesiyle de kredilerin yüzde 70,2'si ve mevduatların da yüzde 60,5'i devletçe denetlenmiş olacaktır.

Bankaların kamu denetimine alınmasında izlenecek sıra, Türkiye İş Bankası'ndan sonra Akbank'ı, Yapı ve Kredi Bankası'nı ve Türk Ticaret Bankası'nı öncelikle içermektedir. Türkiye İş Bankası yanında bu bankaların devletleştirilmeleriyle birlikte, kamunun mevduatları üzerindeki denetimi yüzde 94,6'ya, krediler üzerindeki denetimi de yüzde 93,9'a yükselmiş olacaktır. Bu, aynı zamanda, 1977 yılı verilerine göre toplam 5,2 milyar liralık iştirakin de denetim altına alınmasını sağlayacaktır. Anılan bankaların denetiminin devletin eline geçmesi sonucu, yukarıda sayılan sanayi dalları yanında denetimin sağlanacağı dallar şunlardır: Vasıflı Çelik, otomotiv, traktör, orman ürünleri, deri, deniz taşımacılığı ve bazı dayanıklı tüketim malları üretimi.

Bankaların devletleştirilmesinin anlamı, mülkiyet sorunun ötesine taşınmaktadır. Çünkü, Merkez Bankası'nın reeskont kredileri dışında etkin denetim olanağı bulunmayan banka kredilerinin dağıtımında, üretken olmayan fakat karlılık nedenleriyle öncelik taşıyan kuruluşlara kredi verilmesinin kısıtlanmasında, bankaların iştiraklerine karşı uyguladıkları ayrıcalıklı tutumun sona erdirilmesinde de büyük adımlar atılmış olacaktır. Bu nedenle bankaların devletleştirilmesi, bir yandan tekelin gücünün kırılması anlamına gelirken, öbür yandan da, kredilerin üretken sektörlerle kaydırılması olanağı doğmuş olacaktır..."

"BUNLAR UFAK TEFEK RÜZGÂRLARDIR"
TURGUT ÖZAL

TÜRKİYE KAPİTALİZMİNDE TEKELLEŞME

Haziran ayı irili ufaklı bankerlerin yurt dışına kaçışlarıyla başlayan bir sürecin en büyük banker kuruluşu olan Banker Kastelli'nin sahibi Cevher Özden'in de kaçışıyla ilginç bir noktaya varmıştır. Aslında bu süreç bilimsel sosyalistler için hiç de beklenmedik bir olay değildir. Çünkü sistemden kaynaklanmaktadır. Önce büyük bankerler küçük bankerleri yutmuş, şimdi ise bankalar büyük bankerleri yutmaktadır. Büyük balığın küçük balığı yutması tekelleşme sürecinin doğal sonucudur. Yine küçük firmalar, hatta hiç de küçük sayılamayacak (Güney Sanayi'nin iflas durumu gibi) firmaların dev holdinglerce yutulması önümüzdeki günlerde de devam edeceğe benzetilmektedir. Yoksa Turgut Özal'ın dediği gibi 'Kastelli'nin konumu 1) Kurallara uymadığı 2) İyi idare edilmediği 3) Kanunlara aykırı işler yapıldığı için' ortaya çıkmamıştır. Kuşkusuz bunlar da yapılmıştır ama bu ve benzeri olayların ortaya çıkışında belirleyici olan, temelinde yatan tekelleşme olgusudur.

Türkiye'de çok yüksek düzeyde bir tekelleşme söz konusudur. 24 Ocak kararları ve serbest piyasa ekonomisi ile 12 Eylül faşist darbesi 1960'lardan itibaren hızlanan çarpık kapitalist gelişmenin tikanlıklarını gidermek tekelleşme sürecinin tamamlanmasını ve tekelci devlet kapitalizmine geçişin ekonomik ve siyasi araçlarını, başka bir deyişle çıkış yollarını oluşturmuştur.

Konuyu daha iyi ve açık kavrayabilmek için biraz gerilere dönerek Türkiye ekonomisinin gelişme sürecini ve tekelleşme aşamasına nasıl geldiğine bir göz atmakta yarar var. Çünkü geçmişte alınan kararlar ve uygulanan ekonomi-politika günümüzdeki hızlı tekelleşmenin şartlarını hazırlamıştır.

TÜRKİYE'DE KAPİTALİZMİN GELİŞMESİ

Cumhuriyet Türkiye'si ile birlikte 1924 İzmir İktisat Kongresi'nde de açıkça ifade edildiği gibi özel sermayeye öncelik verilmiş gelişip güçlenmesi için çaba sarfedilmiştir. Ancak bu gelişme istenilen düzeye varamamış ve özellikle Amerika'da patlak verip tüm dünyayı saran büyük 1929-30 kapitalist bunalımıyla Türkiye'de kökünden sarsılmıştır.

Bunun üzerine Atatürk dönemi "devletçiliği" sermayenin palazlanmasını ve dolayısıyla burjuvazinin gelişmesini devlet eliyle yerine getirmeye çalışmıştır. "Az gelişmiş ülkelerde devletin ekonomik işlevi tekelci sermayenin çıkarlarını korumaktan çok, kapitalizmi geliştirmeye, burjuvazinin ilkel birikimini hızlandırmaya yönelik olmuştur." Türkiye'de de devlet kapitalizmi bunu sağlamaya çalışmış ve bunun en önemli araçlarından biri olarak da KİT'leri (Kamu İktisadi Teşebbüsü) kurmuştur. Kamu girişimciliği eliyle sanayileşme için ortam hazırlanmış, fonların özel sermayeye akması, ticaret ve sanayi burjuvazisi çatışmasının asgariye indirilmesi sağlanmıştır.

1960'lara kadar burjuvazinin ekonomik olarak gelişmesi ve kapitalist birikim sağlanmıştır. 1960'lardan itibaren bir yandan tekelleşme sürecine girilirken, AP ve iktidarlarının uyguladığı dışa bağımlı montaj sanayiine dayalı çarpık sanayileşme yapısı bir arada yürümeye başlamış ve 1975'lerdeki ekonomik bunalımın koşullarını da oluşturmuştur. Ancak burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki sürtüşmeler asgariye indirildiği için siyasal açıdan otuz yıldan bu yana bir iki kesintiye karşın çok partili yaşam veya başka bir deyişle parlamenter siyasal yapı kendini korumuştur.

(Devamı 11. sayfada)

"Ölünceye kadar değil, zafere kadar"

(Baştarafı 4. sayfada)

hedefi birlikte amaçlamıştır. Bu hedeflerden ilki, amacı yurtlarına yeniden dönmek, kendi geleceklelerini özgürce belirlemek ve halkının yaşam ve mutluluğu için savaşmak olan Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)nü çökertmek, onun dünya ve bölge halkları bakımından kazandığı derin saygınlığı yok etmektir.

1965 yılı başlarında kurulan ve hızlı bir biçimde gelişerek olgunlaşan FKÖ, kısa bir süre sonra çocukluk dönemi eksikliklerini aşarak gerçek bir halk hareketine dönüşmüştür. Bu gelişme, FKÖ'nü, bir yandan bölgenin politik haritasında önemli bir güç konumuna yükseltmiştir. Diğer yandan da onu, "Arap ve Filistinli'lerin İsrail'le olan çelişkisinin geleceğini etkileyen faktörlerden biri" haline getirmiştir. FKÖ, halkların gelişen anti-emperyalist ve anti-siyonist hareketlerinin etkinleşmesinde belirleyici bir rol oynamıştır. O, emperyalizmin ve işbirlikçisi gerici Arap rejimlerinin ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerine dayattığı planların boşa çıkartılmasında etken bir güç olmuştur, olmaktadır. Kısaca bölgedeki tüm anti-emperyalist hareketlerle ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya barış güçleriyle dostluk ve kardeşlik ilişkilerini geliştiren FKÖ, Amerika, İsrail ve diğer gerici güçler karşısında özel bir yere ve öneme sahip olmuştur. İşte, ABD ve İsrail'in, Filistin halkını ve onun tek yasal temsilcisi FKÖ'nü en öne çıkartarak hedef yapmalarındaki temel amaçlarından birisi budur. Hiçbir ölçü tanımadan, kudurmuşçasına bir öfke ve kin ile çocuk, kadın, yaşlı demeden girişilen toplu kırmın altındaki gerçek budur.

ABD ve işbirlikçisi gerici güçler, bu gerçeği gizlemek için mümkün olan her yöntemi kullanmış, politikalar üretmiştir. Tüm girişimlerinde, bölge halklarının dikkatlerini, ABD'nin ve onun suçortacı Siyonist İsrail'in düşmanlık politikasından uzaklaştırmak, bu konudaki duyarlılığı köreltmek noktasını, temel almıştır. Bu doğrultuda her türden anti-sovyetizm ve "Sovyet tehdidi" masalları değişmeyen birer öge olarak kullanılmıştır. Bununla esas düşman ABD-İsrail'in, gözardı edilmesi amaçlanmıştır. Ama aynı zamanda, Arap gericiliğine de geniş manevra olanakları kazandırmıştır. Bu politikanın çarpıcı sonuçlarından birisi, hain Sedat'ın önyak olarak İsrail'le imzaladığı Camp-David anlaşmasıdır. Arap gericiliği ve özellikle de Suudi Arabistan, bu hıyanet anlaşmasının, bugün daha da açıkça görülen, sonuçlarını ve tehlikelerini "Sovyet tehdidi" yalanıyla örtmek için yoğun ve etkin bir çaba göstermiştir. Buna karşın, içerdiği tüm hedeflere ulaştırılmayan Camp-David ihaneti, daha sonra gerici Emir Fahd planıyla yeniden tamamlanılmaya uğraşmıştır. Ne ki, bu da, tehlikeyi zamanında görebilen ve gereken önlemleri alabilen başta FKÖ olmak üzere ilerici güçlerin gösterdiği kararlılığa çarparak suya düşmüştür. Bununla beraber, son saldırıyla gerçekleştirilen son zayıfta, Camp-David'in yolaçtığı tahribatın payı çok büyüktür.

ABD-İsrail'in diğer önemli bir propaganda aracı da, İsrail'in kendi devlet güvenliği ve savunması için savaştığı yalanını yaymak, FKÖ'nün "terörist" bir hareket olduğunu ileri sürmek ve bunu dünya kamuoyuna inandırmaya çalışmak girişimleridir.

Bununla, hem batı kapitalist ülkeler kamuoyu yanıltılmak istenmiş, hem de, İsrail'in yeniden girişeceği bir saldırının önceden gereksinme duyduğu politik ortam yaratılmaya çalışılmıştır. Bu şekilde, gerçek durum tersine çevrilip saldırıya uğrayan saldırgan olarak damgalanmaya uğraşmaktadır. Hayasızca bir pişkinlikle ABD-İsrail, henüz kurumayan binlerce Filistin'li ve Lübnan'lının kanı yerdeyken, FKÖ'nü saldırının nedeni olarak göstermeye devam etmektedir.

İkincisi, Lübnan halkının ilerici hareketini kırmak, Lübnan'lılarla Filistin halkının kardeşçe

yanyana yaşamalarının yerini onların düşmanlaşacağı bir ortam getirilmek istenmiştir. Ayrıca seçimlerin yaklaştığı bir dönemde gelişen ve sonuca gitmesi için koşulları olgunlaştırılan ve Lübnan açısından varolan sorunları çözecek sürece müdahale edilmiştir. Bunun yerine ABD'ye bağlı kukla bir yönetimi Lübnan'a bela etmek öngörülmesi, bu sonuca ulaşmak amaçlanmıştır.

ABD-İsrail, buradaki asıl niyetlerini gizlemek için, FKÖ'nün ve Filistinli'lerin Lübnan'a zorla yerleştiği yolunda iftira yağdırmaktadır. Bunu, gerçek bir olgu gibi istismar etmektedir. Herşeyden önce, Filistin halkı ve onun tek temsilcisi FKÖ, Lübnan hükümetiyle özgür iradeye dayanarak imzaladıkları anlaşmanın bir gereği

olarak orada bulunmaktadır. Filistin halkı, uzun yıllardan beri Lübnan halkıyla kardeşçe ve yanyana yaşamaktadır. Bugüne değin bu duruma ilişkin olarak bir sorun çıkmamıştır. Kaldı ki, Filistin'li yurtseverler açısından sorun, Lübnan'ı ülkeleri haline getirmek, orada sürgit kalmak ve yerleşmek de değildir. Tam tersine, Filistin halkı ve öncü örgütü FKÖ bakımından temel sorun, İsrail tarafından zorla işgal altında tutulan ülkelerine yeniden geri dönmek sorunudur. ABD-İsrail, işte bu işgali meşrulaştırmak, Filistinlilerin geri dönme yolundaki vazgeçilmez haklarına saldırarak için gerçeği tersyüz etmeye çabalamaktadır. Filistin halkını ve FKÖ'nü Lübnan'a zorla yerleşen, orayı işgal eden gibi göstermeye gayret etmektedir. Böylece, FKÖ ile Lübnan ilerici güçler hareketi arasında varolan bağlaşıklığı da bozmayı gerçekleştirmek istemektedir.

Üçüncü stratejik hedef ise, Lübnan ve Filistin halklarının dostu Suriye hükümetine şantaj yapmak, onun kararlılığını sarsmak ve giderek bu yönetimi devirmektir. Ayrıca FKÖ, Lübnan ilerici güçleri ve Suriye ile sadık dostları Sovyetler Birliği arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkilerini bozmak için gerekli olan koşulları yaratmak esas alınmıştır.

Sovyetler Birliği, büyük Ekim Devrimi'nden günümüze kadar, en zor ve çarelerin tükenmediğinin sandığı çetin koşullarda bile halkların kurtuluş savaşlarını kuduran emperyalizme boğdurmamıştır. Gücünün ve koşulların elverdiği tüm desteği vermiş, karagün dostu olduğunu sayısız kereler kanıtlamıştır. Bugün de, bu temel enternasyonalist görevini, ortaya çıkan her durumda ikircimsiz yerine getirmeye devam

etmektedir.

Son barbarlık karşısında da Sovyetler Birliği, Filistin, Lübnan ve Suriye halklarına karşı olan enternasyonal görevlerinin gereklerini kararlılıkla yerine getirmeye devam ediyor. ABD-İsrail'in tüm insanlığın geleceğini tehlikeye düşüren son saldırıyı sürekli ırmandırması ve bunu Sovyetler Birliği'ne karşı bir şantaj olarak kullanmasına karşın, Devlet ve Parti Başkanı Brejnev, ülkesi ve halkları adına yükümlülüklerini yerine getirmekte bir adım gerilememiştir. Eğer emperyalizm ve siyonizm, bugün öngördükleri hedefe ulaşamıyorsa, durdurulabiliyorsa, bunda, Sovyetler Birliği ve bağlaşıklarının yenilmez gücü belirleyici faktör olmuştur.

Diğer yandan, Suriye'de kararlı ve kesin bir tutum almıştır. Hem saldırganlara göğüs germiş, Lübnan'lı ve Filistin'li yurtseverlere can yoldaşlığı yapmıştır. Hem de, ABD-İsrail'in ve Arap gericiliğinin kendisine dayattığı "tahliye etme" planlarına karşı açık ve kesin tavır alarak, bu gerici planın bozulmasında ciddi bir adım atmıştır.

Bütün bunlar ortadayken ve ancak kör olanların göremeyeceği kadar açık ve kesin iken, ABD-İsrail ve Arap gericiliği ve bilinçli bilinçsiz onların etki alanlarına girenler, Sovyetler Birliği ve Suriye'ye "seyirci kaldı" balçığını atılmaktan geri durmamaktadırlar. Aslında Sovyetler Birliği'ni "seyirci" olarak görmeyi hep istediler. Bu hiçbir zaman gerçekleşemeyecek arzuları, onlarla beraber mezarlarına kadar da gidecek. Ne ki, son saldırıda, bu, bir kez daha tersyüz oldu, daha da olacaktır.

Belirtilmeye çalışılan bu hedeflere ulaşmak, ABD-İsrail'in başlattığı vahşet açısından önemli birer faktördür. Bununla birlikte, saldırının ırmandırıldığı boyutlara dikkat edildiğinde, nede-

nin yalnızca bununla sınırlı olmadığı görülmektedir. ABD-İsrail'in bu stratejik hedefleri, gün gün derinleşen ve daha da çözümsüzlüğe gömülen dünya kapitalist bunalımı ile ve ayrıca Orta Doğu'da ilerici güçlerden yana olan güçler den-

TÜRKİYE KAPİTALİZMİNDE TEKELLEŞME

(Baştarafı Orta sayfada)

Kısacası, sermayenin yoğunlaşması ve toplulaşması sürecinin doğal bir sonucu olarak 1960'lardan başlayarak tekelleşme olgusu hızlanmıştır. TİP'nin çıkardığı Demokratikleşme İçin Plan 1978-82'de de belirtildiği gibi "Büyük sermayenin tekeli bir nitelik kazanması, sermayenin yoğunlaşması ve toplulaşmasının yanısıra, daha da önemli olarak, sektör üretimi ve satışları (pazar) içinde belirleyici güç kazanmasına bağlıdır." Başka bir deyişle tekelleşme üretimin, satışların ve istihdamın büyük bir bölümünün az sayıda firma tarafından gerçekleştiriliyor olmasıdır.

TÜRKİYE'DE TEKELLEŞME SÜRECİ

Tekelleşme sürecinde ortaya çıkan mülkiyet biçimlerinden birincisi, hızla Anonim Ortaklıkların kurulması olmuştur. Bu olgu 1960'dan özellikle 1967'den sonra hızlanmıştır. "1951-60 arasında 196 A.O kurulmuşken 1961-67 arasında 233, 1967'de 211...ve sadece 1977'de 1584 Anonim Şirket kurulmuş olması" gelişmenin temposundaki hızı açıkça göstermektedir. Ayrıca banka ve sigortaların etrafında Anonim Ortaklıkların örgütlenmeleriyle de, az sayıdaki büyük sermaye grubunun tekelleşme düzeyine yükselmeleri sağlanmıştır.

Diğer yandan ortaya çıkan mülkiyet biçimlerinden ikincisi ise Holdingleşmedir. Özellikle 1961'den başlayarak gelişen holdingleşme "tekeli" kârlar elde etmenin başlıca yollarından olmuştur. Türkiye'de bugün bir avuç aile, bankalarla iç içe sanayide ve bankacılık alanında büyük denetim gücüne sahiptir. Bu grupların en önemlisi İş Bankası-Koç Holding; Akbank-Sabancı Holding; Pamukbank-Çukurova Holding; Eczacıbaşı Holding; Yapı Kredi Bankası-Endüstri Holding; İstanbul Bankası-Transtürk Holdingdir. Daha da daraltıp üç holdinge baktığımızda tahvillerin %30'una sahip olduklarını görüyoruz. Bunlar sırasıyla Sabancı grubunun 2.6; Koç grubunun 2.2 ve Çukurova grubunun 1.6 milyarlık sürümle ilk üç sırayı aldığı görülmektedir. Bu durum dev holdinglerin ekonomideki denetim ve egemenliği ile sanayi sermayesi ile banka sermayesinin iç içe geçmişliğini açıkça göstermektedir.

Türkiye'de Anonim Ortaklıklar ve holdingler olarak ortaya çıkan tekeller ekonominin çok büyük bir bölümünü kontrol etmektedirler. 500 büyük firmadan 102'si satışların %44'ünü, üretimin 1/3 ünü, istihdamın ise %40'ını sağlamaktadır. Yine başka çarpıcı bir rakam ise Holdinglerin özel firmaların ihracatı içindeki payının %45'i aşmakta olmasıdır. Yani Holdingler iç pazarı olduğu kadar dış pazarı da denetimleri altında tutmaktadır.

Bankacılık alanındaki tekelleşme de çok yüksek düzeydedir. Bugün 6 büyük özel banka (İş Bankası, Akbank, Yapı Kredi Bankası Türk Ticaret Bankası, Pamukbank ve Garanti Bankası) tüm özel ve kamu tasarruf mevduatının %60.5'ini, tüm banka kredilerinin (tarım ve esnaf kredileri hariç) %71.8'ini ve bankaların iştiraklerinin %80.3'ünü sağlamaktadır.

Bugün Türkiye'de tekelleşme batının sanayileşmiş ülkelerinden bile daha ileri düzeyde bulunmaktadır. Pek tabii ki bu karşılaştırma mutlak rakamlar anlamında olmayıp her ülkedeki tekellerin kendi ekonomileri içindeki denetim oranlarıyla ilgilidir. Örneğin, Türkiye'de tüm imalat sanayi sektörlerinin yaklaşık %60'ından fazlasının üretimini belirten tekeller sağlamaktadır. 1980 yılında 100 en büyük firmanın toplam üretimdeki payı %36'ya yaklaşmışken, ABD'de bu rakam 1970 yılında %34'tür.

Ancak tekrar etmekte yarar var. Birincisi; bu karşılaştırma mutlak rakamlar açısından değil, paylar veya oranlar açısından. İkincisi; Türkiye'de tekelleşme hangi boyutlara varırsa varsın, bu, dışa, emperyalizme bağımlı bir tekelleşmedir.

Türkiye İşçi Partisi Programı'nda tekelleşme olgusuna şöyle yer ayrılmıştır: "Gerçekten Türkiye'deki tekelleşme ve tekeli sermaye ile gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekelleşme ve tekeli sermaye arasında

önemli farklar vardır. İleri kapitalist ülkelerdeki tekelleşme ve tekeli sermaye uluslararası düzeye çıkmıştır; kendi ulusal pazarlarının dışında büyük yatırımlara yönelik ve gerek ulusal, gerekse uluslararası ekonomik alanda egemen durumdadır; politik gücü de etkindir. Türkiye'deki tekellerin ise dünya çapında yatırımları, etki ve güçleri yoktur; işbirlikçiler ve ne kadar büyüyüp güçlenseler de dışa bağımlılıkları sürecektir" "En güçlenmiş halinde bile Türkiye özel sektör sermayesi gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde, ancak, dünya kapitalizminin ve tekellerin izin verdiği veya boş bıraktığı yerleri doldurabilecektir".

BURJUVAZİNİN ÖNERDİĞİ ÇIKIŞ YOLU

Türkiye'de devlet kapitalizmi ile başlayıp gelişen, güçlenen sermaye ve tekelleşme süreci işte bu nedenlerle 1975'li yıllardan itibaren büyük bir bunalıma girmiştir. Sanayi sermayesinin ithal ikamesi politikası yerine dışa açılma AET ile bütünleşme, döviz darboğazının aşılması ve dünya pazarlarında emperyalizmin boş bıraktığı ve müsaade ettiği alanlarda uzmanlaşmayı dayatması bundandır. Sanayi sermayesi IMF paketinin dayatmalarını ve emperyalizmin uluslararası işbölümü gereklerini yerine getirerek gıda, tekstil, konfeksiyon, hayvancılık ve turizm alanlarında uzmanlaşmayı kabul etmektedir.

Sanayi burjuvazisinin ve tekellerin içinde bulunduğu bunalımdan çıkış için alınan ekonomik tedbirlerin başlıcası 24 Ocak kararlarıdır. Ve yine siyasal iktidar açısından özellikle 1975 sonrası koalisyon hükümetleri ve çok partili parlamenter yapıyla bunalımdan çıkılmıyacağı, 12 Eylül öncesi sık sık dayatılmış, istikrarlı hükümetler, sıkı para politikaları diyerek baskılarını artırmışlardır. Çünkü "bunalım yapısal olduğundan çözümlerin esas olarak siyasal olacağı açıktır ve bu nedenle de egemen kesimler faşizmden başka bir seçenek ortaya koymamaktadırlar." Bu yazının içine girmeyecek olan diğer nedenlerle birlikte siyasal açıdan da 12 Eylül askeri faşist darbesiyle böylece bunalımdan çıkışın siyasal yönü yerine getirilmiş olmaktadır.

Nazlı Ilıcak Banker Kastelli olayı nedeniyle yazdığı yazıda 24 Ocak kararlarının ekonomiye "büyük" katkıları bulunduğunu söyleyerek Turgut Özal ile ağız birliği yapmaktadır. Ilıcak şöyle demekte: "24 Ocak kararlarını tenkid edip ekonomi politikasının iflasını ilan için fırsat doğdu: Bankerde paranız mı battı, faizini mi alamıyorsunuz, geçim derdine mi düştünüz? Sorumlu Turgut Özal, serbest piyasa düzeni, 1 Temmuz bankacılığı (serbest faiz)" Daha sonra ise dün ile bugünü karşılaştırarak nasıl "refaha" doğru gidildiğini pervasızca anlatmaktadır.

Bugün ülkemizdeki faşist diktatörlük burjuvazinin tüm ekonomi ve devlet aygıtı, tekeli sermayenin ve büyük bankaların çıkarına çalışmaktadır. Belli tekeller devlete ve tüm ekonomik sistemin tek başına egemenliği için çalışmaktadır. Evet N. Ilıcak'ın dediği gibi 24 Ocak kararları ve faşist diktatörlük sanayi sermayesini, tekelleri "refaha" ulaştırmak için çalışmaktadır.

Kim için çalıştığı ortadadır. Peki ne pahasına gerçekleştirilmektedir bu? Ekonomik açıdan küçük üreticinin ve esnafın yok olması, taban fiyatlarının düşürülmesi, ücretlerin dondurulması daha açıkçası reel ücretlerin düşürülmesi, kısacası tüm işçi sınıfı, emekçi kitleler ve köylülerin sefalet ve giderek açlığa terk edilmesi; tüm ekonomik-demokratik, politik hakların yok edilmesi pahasına gerçekleştirilmektedir. Dış güçler açısından ise, emperyalizme ekonomik, siyasi, askeri bağımlılığın pekiştirilmesi pahasına gerçekleştirilmektedir.

Ama bu Türk ve Kürt halklarının, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin alın yazısı değildir. Bu mutlaka kırılacak, hesabı sorulacaktır. Kimlerin "refaha", ne pahasına kavuşturulmak istendiği bilinmiyor sanılmasın!.

Not: Bu yazıdaki alıntılar Türkiye İşçi Partisi Program ve Tüzüğü; TİP'in çıkardığı Demokratikleşme İçin Plan 1978-82 ve Yurt ve Dünya Dergilerinin çeşitli sayılarından alınmıştır.

gesinin daha da onlar lehine değişme sürecine girmiş olmasıyla üstüste çakışmaktadır. Irak'da Saddam'ın çöküşünü hızlandıran, böylece de emperyalizm ve Arap gericiliğini daha da zayıflatacağı açıkça görülen süreç ile üstüste çakışmaktadır. ABD, bu dengeli emperyalizm ve Arap gericiliği lehine yeniden düzeltmek, belirtilen süreçleri durdurmak için böylesine kudurmakta, çılğınca tehlikelere girmektedir.

Hiç kuşkusuz, ABD-İsrail, savaşla, zorbalıkla, ölümcül silahlarla, bilyalı bombalarla hedefine ulaşamayacaktır.

Karşılaşılacak tüm güçlükler karşın, FKÖ ve Lübnan halkına, Suriye hükümetine gereksinim duydukları silah ve diğer yardım malzemelerini

ulaştıran; ABD'ye, emperyalizme ve işbirlikçileri siyonizme ve Arap gericiliğine karşı kesin ve kararlı tutumuyla, çılğınca tehlikeli adımların daha da ileri gitmemesi için politik baskı yapan; barışın temel güvencesi ve koruyucusu olmasına karşın, savaş tehdidi şantajına boyun eğmeyen ve eğmeyecek olan Sovyetler Birliği ve bağlaşıkları var oldukça, ABD-İsrail, hedefine ulaşamayacaktır.

Suriye, FKÖ ve Lübnan ilerici güçlerinin giderek yükselen bağlaşıklığı sürdükçe; FKÖ, kendi içbirliğini korudukça ve geliştirdikçe, "ölünceye kadar değil, zafere kadar" hedefine ulaşmak için kararlılık gösterdikçe; silah ve zorla ulaşılamiyan hedeflere, "tahliye" planları

gibi emperyalist ve gerici planların gerçek yüzünü zamanında görüp değerlendirmede hızlı bir duyarlılığın içinde oldukça, saldırganlar amaçlarını gerçekleştiremeyeceklerdir.

İsrail'i barış güçlerinin ve komünistlerin yükselttikleri savaş aleyhtarı savaşım ve onların FKÖ ile geliştirilen dayanışması, ABD-İsrail için daha bugünden bozgun borusunun çalındığına ilk işarettir. Sonuncusunun da görülmesi yakınlaşmıştır. Tarihin çöplüğü, emperyalizmin, siyonizmin ve gericiliğin leşini almak için, yanı başlarına kadar taşınmıştır.

L. BREJNEV`İN REAGAN`A GÖNDERDİĞİ ACİL MESAJ :

Kan dökülmesine son verilsin !

Lübnan`da hiçbir Amerikan birliği

istemiyoruz !

8 Temmuz günü SSCB Devlet ve Parti Başkanı Leonid Brejnev ABD Devlet Başkanı Reagan'a, Lübnan'da ve özellikle Beyrut'ta vahim bir durum alan ve gittikçe gerginleşen durum üzerine bir mesaj gönderdi. Sovyet Devlet Başkanlığının mesajında, Reagan, Lübnan'da daha fazla kan dökülmesini, Lübnan ve Filistin halkının kadın, çocuk, yaşlı demeden barbarca katledilmesini durdurmak için derhal harekete geçmeye çağırılmıştır.

Brejnev, Amerikan birliklerinin FKÖ'nün Beyrut'tan uzaklaştırılması gerekçesiyle bölgeye gönderilmesi girişimine karşı Reagan'ı uyararak, böyle bir durumda Sovyetler Birliği'nin bu gerçeği hesaba katacağını, bunun hesabının sorulacağını belirtmiştir.

L. Brejnev, ABD Devlet Başkanı'nı açık ve sert bir dille uyardığı mesajda, Amerika'nın hesabını yaparken sorumluluk duygusuyla hareket etmesini, Yakın ve Orta Doğu'da girişilecek Amerikan müdahalesinin Filistin halkının yok edilmesine neden olmamasını belirtmiş, sorumluluk taşıyan hiçbir devlet adamının Lübnan'da İsrail'li katillerce katledilen insanların sesine kayıtsız kalamayacağını hatırlatmıştır.

Bu mesajla Brejnev, Sovyetler Birliği'nin, yaptığı yardımlar, devletlerarası girişimlerle Filistin halkının ve Lübnan yurtseverlerinin, bölgedeki ilerici yutsever güçlerin karagün dostu olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Begin'in yalanlarına inanmayan İsrail Halkı;

FİLİSTİN HALKIYLA BARIS İSTİYOR

● 29 TEMMUZ' DA İSRAİL PARLAMENTOSUNDA, LÜBNAN' - DAKI İSTİLACI İSRAİL BİRLİKLERİNİN BAŞKOMUTANI VE SAVAŞ BAKANİ SHARON, FKÖ' YÜ "TERÖRİSTLER GRUBU" DİYE NİTELENDİRMİŞTİ. O GÜN PARLAMENTODA SHARON' A " TERÖRİST SENSİN " DİYE HAYKIRAN YİĞİT POLİTİKACI TEVFİK TAUBİ İLE UZ' UN (ALMAN KOMÜNİST PARTİSİ GÜNLÜK YAYIN ORGANI) YAPTIĞI MÜLAKAT VE YORUMU AKTARIYORUZ. TEVFİK TAUBİ, İSRAİL KOMÜNİST PARTİSİ (İKP) GENEL SEKRETER YARDIMCIDIR.

ABD ile suç ortaklığı içinde İsrail hükümetinin Orta Doğu'da izlediği politika hakkında komünist politikacı şöyle diyor: Savaşın, İsrail'in güvenlik ve savunma endişesinden ya da Kuzey Galilea bölgesinin güvenlik ve savunma endişesinden dolayı sürdürüldüğü yolundaki Begin, Sharon ve onların hükümetinin demagojik iddialarının, istila hareketi ile hiçbir ilgisi yoktur. "

Begin hükümeti esas olarak 3 stratejik amaç güdüyor:

1) Filistin halkının temsilcisi olarak FKÖ' nün yok edilmesi, direnişin ortadan kaldırılması, Batı Ürdün ve Gazze şeridinin nihai tam istilası, Filistinlilerin ulus olarak ortadan kaldırılması ve böylece ayrı devlet kurma haklarının yok edilmesi.

2) Lübnan'da, İsrail ve Amerika güdümünde bir kukla hükümetin kurulması.

3) Suriye'deki anti emperyalist hükümetin düşürülmesi ve ülkenin Amerikan politikasına bağlanması.

Tevfik Taubi mülakatta Savaş politikasında İsrail'in istemleri arasındaki çelişkilere ve reel olanaklara da dikkati çekiyor. O, nedenleri şöyle görüyor: " Tüm zorluklara, savaşın müthiş yıkım ve katliama rağmen, gerçekler varlığını koruyor; İsrail gittikçe büyüyen bir yalnızlık içine düşerken, Filistin halkının ve FKÖ' nün haklı konumu, bütün dünyada hissedilir ölçüde sempati, anlayış ve dayanışma destekleri kazanıyor.

İsrail'de savaşın sürdürülmesine karşı muhalefetin büyümesi, İsrail'

in hareket alanını daraltan göstergelerden bir tanesidir. " Biz " diyor Taubi " Şimdiye değin savunma savaşları diye maskelenen, İsrail tarafından sürdürülmüş olan savaşlar tarihinde ilk defa bugün, günümüzdeki savaşa karşı hiçbir ulusal kabulün var olmadığı gerçeğine gözümüzü kapatamayız. Geniş çevreler artık hükümetin yalan ve demagojilerine inanmıyor. "

Bu hareket bu arada subayları ve ordu birliklerini de sarıyor.

Tevfik Taubi UZ mülakatında, halkın çeşitli kesimlerinin, çeşitli biçim ve eylemlerle kendi hükümetlerinin savaş macerasına karşı tavır aldığını belirtiyor. O, aynı zamanda İsrail komünistlerinin bu kavradaki sayısız faaliyetlerinin de anlatıyor. Bütün başarıları gerçekçi bir şekilde değerlendiriyor.

" Muhtemel yanlışları önlemek için, İsrail'deki güçler dengesinin henüz esaslı bir biçimde değişmediğini eklemeliyim. Begin-Sharon hükümetinin şovenist saldırı politikası, şimdilik halk içindeki geniş katmanların desteğinden yararlanıyor. Buna ilaveten bir de, sözüm ona muhalefet olan sosyal demokrat işçi partisinin sağ yönetiminin,

savaş yönelimini desteklemesi geliyor. "

Buna rağmen İsrail komünistleri, savaşa karşı muhalefet hareketini önemli bir gelişme olarak değerlendiriyorlar. Tefvik Taubi'nin açıkladığı gibi, onlar hareketin içinde aktif olarak çalışıyorlar.

Şimdi, Begin hükümetinin vazgeçmediği Beyrut'un işgal planına karşı İsrail'deki direniş hareketi önemlidir. İsraili savaş aleyhtarları, çeşitli eylemlerde Batı Beyrut'un kuşatılmasını ve orada yaşayan halka karşı konan " açlık ablukasını " mahkum ediyorlar.

Halk ve tabii ki Tefvik Taubi, barbarca bombardıman ve kuşatmanın sona ermesini talep ediyor. Orta Doğu'da barışçı bir çözümün perspektifleri için Tefvik Taubi UZ' a görüşlerini şöyle ifade etti: " Kan akıtan Orta Doğu anlaşmazlığı için, İsrail'in Lübnan'dan ve aynı zamanda 1967 den beri işgal altında tuttuğu bütün arap topraklarından geri çekilmesinden Gazze şeridi, Doğu Kudüs ve Batı Ürdün'de bağımsız bir Filistin devletinin İsrail ile yan yana kurulmasından, bölgenin bütün devletlerinin bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü karşılıklı olarak tanıma ve buna saygı gösterilmesinden (gelecekteki İsrail ve Filistin devletlerinin ki de dahil olmak üzere) başka bir çözüm yoktur.

Beşikçi ile dayanışma yükseltilmelidir!

Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Gölçük Askeri Mahkemesi, sosyolog-yazar Dr. İsmail Beşikçi'yi 10 yıl ağır hapis cezasına çarptırdı. Bu, Beşikçi'ye verilen ilk ceza değildir. İsmail Beşikçi, 12 Mart 1971'de de diğer ilerciler, demokrat, yurtsever bilim adamı, yazar ve sanatçılar gibi sert baskılarla karşılaştı, uzun yıllar zindanlarda çile doldurdu.

Ne ki, Beşikçi'nin çektiği çileler, uğradığı baskılar, diğer ilericilere yapılanlarla kıyaslandığında önemli farklılığa sahiptir. Neden?

Kuşkusuz tüm ilericiler, demokratlar ve yurtseverlerin de sahip oldukları yüreklilik, baskılara karşın eğilmeyen irade gücü ve namusluluk, Beşikçi bakımından sınavdan geçmiş bir özelliktir. Bu, yapılan baskılarda, ona gösterilen amansız kinde bir faktördür. Ama, neden yalnızca bununla sınırlı değildir. Bununla birlikte, asıl faktör, onun üniversitede görevliken, gericiler üniversite yönetiminin azgın baskılarına karşın ve akademik kariyerine getireceği olumsuzluğu bilmesine karşın, tüm bunları göze alarak seçtiği araştırma ve inceleme konusudur. Ve yine üniversite sonrası çalışmalarının, araştırma ve inceleme çabalarının yönünün, resmi devlet ideolojisine ve bunun etkisizleştirilmesine çevrilmiş olmasıdır. Bu ideoloji ise, Kürt ulusunun inkarı üzerine temellendirilmiştir. Diğer yandan, Beşikçi, inandığı yolda sonuna kadar yürü-yebilmenin yürekli bir örneği olmuştur. Bu da, belirtilmesi gerekli olan diğer bir özelliğidir.

TRT'den üniversitelere, tüm resmi devlet kurumlarına kadar ve burjuvazinin doğrudan sahip olduğu kitle iletişim araçlarına kadar, hepsinin sadakatle bağlı oldukları Kürt halkının inkarına oturtulan bu ideoloji, ne yazık ki, önemli ölçülerde ilericiler üzerinde de etki alanları sağlamıştır. İşte Beşikçi, yüreğini, çalışma ve savaşım alanını ve kalemini, kısacası bir bütün olarak yönünü bu etkiyi kırmaya yöneltmiştir. Ve bu çerçevede, tabuların kırılmasında önemli katkılarda bulunmuştur. Amansız kinin sürgit sürmesinin altındaki gerçek budur.

Kürt halkının değerli dostu Türk yurtsever Beşikçi, "Bilim

Yöntemi Türkiye'deki Uygulama 2 / Türkiye Tarih Tezi Güneş-Dil Teorisi ve Kürt Sorunu" adlı yapıtından dolayı üç yıl hapis cezasını çektikten sonra, 12 Nisan 1981'de serbest bırakıldı. Cezaevindeyken İsviçre Yazarlar Sendikası Başkanı Bayan Mause Boulanger'e yazıp gönderdiği bir mektuptan dolayı, yeniden yargılandı ve 23 Mart 1982 günü bu kez 10 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Söz konusu mektubunda Beşikçi "Türkiye'de resmi ideoloji Kürt diye bilinen bir ulusun, Kürtçe olarak bir dilin olmadığını ısrarla ve inatla sürdürmektedir" diyerek Kürt ulusunu inkara yeltenenlere karşı çıkmaktadır. Mektupta, bu resmi devlet ideolojisinin "... Türk üniversitesilerine, Türk yargı organlarına, Türk siyasal partilerine, basın, radyo, televizyon gibi kitle haberleşme araçlarına kabul ettirilmiştir. Ve bu süreçte, devletin her türlü ideolojik baskı araçları kullanılmıştır, kullanılmaktadır." denilmektedir.

Beşikçi gerçekte kişi olarak kendisinin yargılanmadığı, kendi savaşımının şahsında Kürt halkının ve onun savaşımının yargılandığını bilincinde olmuş, bunu hem yargılanması sırasında ve hem de yazmış olduğu mektupta açıkça göstermiştir. "Türk basını, Kürdistan konusunda son derece duyarsızdır. Fakat bu duyarsızlık, hesaplı-kitaplı, bilinçli bir davranıştır. Amaç, Kürdistan sorunu ile ilgilenenleri tecrit etmektir." diyen Beşikçi, kendisine gösterilen ilginin "...bu tür sorunlar karşısında, sorunun ağırlık merkezini, bir yazarın özgürlüğünden çok, bir ulusun özgürlüğü yönüne koymakta büyük yarar vardır." şeklinde alınmasını mektubunda dile getirmiştir.

Gerçekten de, Kürt halkına dostluğunu yüreğiyle ve kalemiyle kanıtlayan Türkiye'li yurtsever Beşikçi ile dayanışmayı yükseltmek demek, Kürt ulusal hareketinin haklı ve meşru olan savaşımına omuz vermek, onunla dayanışma içerisine girmek demek olacaktır.

Beşikçi ile dayanışmayı yükseltmek, bu onurlu yurtseverin kişiliğinde tüm Türkiye'li ilerciler, demokrat ve yurtsever kişi ve örgütleriyle dayanışmayı yükseltmek olacaktır.

Beşikçi ile dayanışmayı yükseltmek görevi hepimizi bekliyor. ●

LÜBNAN VE FİLİSTİN HALKLARIYLA DAYANIŞMA ULUSLARARASI KONFERANSI TOPLANDI

(Baştarafı 6. sayfada)

sağlamak için yapıldığı iddiası dayandıktan yoksundur. Bu saldırı ABD yönetiminin tam onayı ve desteğiyle ve resmen açıklanan, Filistin Kurtuluş Örgütünü ve Lübnan Ulusal Hareketi'ni tasfiye etmek, Lübnan'da İsrail'in ve ABD'nin kabul edebileceği bir 'yeni politik düzen' kurmak, Suriye üzerine baskı yapmak ve diğer arap ülkelerine Kamp David sürecini dayatmak amacıyla yapılmıştır."}

Bildiride İsrail'in Lübnan istilasının Birleşmiş Milletler üyesi bağımsız bir devletin egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün, B.M. Kuruluş anlaşmasının ve uluslararası hukukun tüm ilkelerinin ihlali olduğu vurgulanmakta ve bu "...ABD ile İsrail'in arap ulusal hareketine ve Filistin halkının dünyaca tanınmış, elinden alınmaz ulusal haklarına karşı yürüttükleri saldırgan siyasette nitel olarak yeni bir aşamadır; ABD'nin izlediği genel karşı-karşıya-gelme stratejisinin ayrılmaz bir parçasıdır" denilmektedir.

Konferans bu durumu "yalnızca Orta Doğu bölgesi için değil, bütün dünya için son derece vahim bir

durum olarak vurguladığını" özellikle belirtmektedir.

Konferans, Lübnan'ı istila etmesi ve Birleşmiş Milletler kararlarını sürekli ihlal etmesi nedeniyle B.M. in İsrail'e karşı yaptırımlar uygulamasını talep etmekte, tüm hükümetlere, tüm parlamentolara, tüm siyasi partilere, tüm kitle örgütlerine ve kişi olarak tüm insanlara çağrıda bulunarak İsrail saldırısına ve Lübnan halkıyla Filistin halkının kıyımına son verdimen, bu son derece kritik günlerde bu iki halkın yardımına koşmak ve İsrail kuvvetlerinin Lübnan'dan kayıtsız şartsız çekilmesini sağlamak için gecikmeden harekete geçmelerini istemektedir.

"Konferans, Lübnan ve Filistin halklarının kahramanca mücadelesini, Lübnan ve Filistin birleşik güçlerinin ve Lübnan'daki Suriye ordusunun kararlı karşı koyuşunu sıcak duygularla selamlamaktadır."

Konferans'a delege olarak katılan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve Dünya Barış Konseyi üyesi Behice Boran, Konferans'ın ikinci günü sabahı gündemin üçüncü maddesi "Eylem Programı"na ilişkin olarak bir konuşma yapmıştır. Boran Lübnan

ve Filistin halklarına yardım ve onlarla dayanışma eylemlerinin üç düzeyde ele alınması gereğine işaret ederek ilk işin, kıyıma ve büyük yıkıma uğrayan bu bölge halklarına her türden maddi yardımın ivedilikle sağlanması olduğunu vurgulamıştır. İkincisi, kıyımın ve savaşımın derhal durdurulmasını İsrail kuvvetlerinin şartsız geri çekilmesini, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Lübnan'da varlığını ve Filistin halkının ulusal haklarını savunmaya yönelik çalışma ve eylemlerini sürdürmesini sağlamak için dünya kamuoyunu, özellikle de Avrupa kamuoyunu İsrail saldırı ve istilasına karşı ayağa kaldıracak ve ABD-İsrail ve diğer B.M. üyesi ülkeler hükümetleri üzerine baskı yapacak kitlele demokratik eylemlerin gerçekleştirilmesidir.

Boran insani ve politik düzeyde olan bu iki tür dayanışma ve yardım eylemleriyle yetinilmemesini özellikle vurgulamıştır. Çünkü Lübnan'da olup bitenler yalnızca bu ülkeye ilişkin, onunla sınırlı bir sorun değildir. Amerika'nın Yakın ve Orta Doğu'yu kendi kontrol ve hegemonyası altına alma politikasının uygulanmasının ayrılmaz bir parçasıdır. Filistin

Kurtuluş Örgütü ve Hareketi bu politikaya başta gelen bir engel oluşturduğundan Amerika İsrail aracılığıyla bu engeli ortadan kaldırmak, Lübnan'ı "zapt-ü rapt" altına almak istemiştir.

Boran ABD'nin Yakın ve Orta Doğu'ya ilişkin politikasının gösterdiği son gelişmeler üzerinde durarak, Amerika'nın bu bölgeye askeri müdahalede bulunabilmesi için oluşturduğu "çevik kuvvet"e Cunta'nın Türkiye'de sağladığı "kolaylıklar" ve petrol kaynaklarına sahip arap ülkelerine müdahale edebilmek ve Basra körfezinde Sovyetler Birliği'ne karşı çıkış yapabilmek için girilen hazırlıklar konusunu ele almıştır.

Bu konuya ilişkin olarak, Bonn'da yapılan son NATO toplantısında alınan kararın ne anlama geldiğini belirtmiş ve eleştirmiştir. Reagan yönetiminin "sınırlı nükleer savaş" tasarısında bu bölgenin ön plana çıktığına dikkati çekmiş, bu olumsuz gelişmelerin Avrupa ve Dünya barışı için oluşturduğu yaşamsal tehlikeyi vurgulamıştır. Bu nedenlerle Boran, Lübnan ve Filistin halklarıyla dayanışma eyleminde sorunun kamuoyuna, kitlelere bu daha geniş bağlamı içinde sunulmasını, propaganda ve ajitasyonla kitlelerin uyarılması ve bilgilendirilmesini önermiştir.

Boran'ın bu konuşması çok büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. ●

Tekelci Basının

Aşağılık Kampanyası;

TERÖRİZM

ABD'nin açık politik desteği ve en modern savaş silahlarıyla saldırıya geçen siyonist İsrail'in, Lübnan ve Filistin halkına karşı nazi cinayetlerinden bile öte toplu katliamı sürüyor. Bu saldırıda 30 bini aşkın insan öldürülürken, bir milyona yakın insan evsiz yurtsuz kalırken, hala çocuk, yaşlı, kadın demeden herkes vahşet saçan bombalara hedef oluyor. Başta ABD olmak üzere emperyalizm ve gerici güçler, bu vahşetin ve kan gölünün üzerinde kaybettiği mevzilerini yeniden kurmaya çalışıyor. Bunun için bir yandan, gün gün cinayetlerine yenilerini katarken; diğer yandan tüm bölge halklarının kurtuluşu için savaşım veren yurtsever güçlerine ve başta Filistin halkına ve onun temsilcisi FKÖ'ye kara çalmaya, politik saygınlıklarını etkisizleştirmeye çalışıyor. Emperyalizm ve maşası siyonizm ve gerici güçler, aşağılık ve ikiyüzlü bir politika yürüttüğünü bir kez

daha açığa vuruyor.

Türkiye tekeli basını da bu politikanın propogandasında görev aldı. Siyonist İsrail'in saldırıya geçtiği ilk günlerde, FKÖ, Lübnan Yurtsever hareketi ve Suriye için "yıkıldılar", "yok oldular" gibi nitelendirmelerle gerçek arzularını manşetlerine çıkararak "Tercüman", "Milliyet", "Hürriyet" ve "Güneş" gibi tekeli basın "FKÖ kahramanca yengen oldu" diyecek kadar aşağılaştılar, kaba bir tutumun içerisinde girdiler. Sovyetler Birliği'nin sözümona "seyirci kaldığı" yolundaki yalan ve iftiralara ise konuya ilişkin her haber ve yorumlarında en önde olmaya devam ediyor.

Kuşkusuz bölge halklarına yönelik bu ikiyüzlü propaganda kampan-

yasındaki rolleri, faşist askeri cuntadan, onun Yakın ve Orta Doğu'da soyunduğu olası yeni görevlerinden kopuk değildir. Tam tersine tekeli basının bu çabası, cunta'nın olası emperyalist müdahalelerde alabileceği görevlerin yerine getirilmesi için gereksinme duyulan politik ortamın yaratılması amacına yöneliktir. Böylece, hem Türk ve Kürt yurtseverlerin Filistin halkının haklı savaşımına omuz veren enternasyonalist dayanışmalarına "terörizm" denilerek kara çalınmakta, Cunta'nın ve onun dayanağı olan güçlerin bilerek oluşturup geliştirdikleri terörizme ve bunu bahane yapan propogandasına yeniden kan vermeye amaçlanmaktadır. Heri de ABD'nin ve onun bölgedeki saldırı aracı siyonist İs-

rail'in "terörizm" diye nitelendirildiği FKÖ ve diğer yurtsever güçlere "kara çalmakta", onların tüm halklar açısından var olan saygınlıklarını azaltmayı hedef almaktadır.

Daha da önemlisi, bu iki yönlü propogandanın ana doğrultusu, dünya halklarının, dünya barış ve demokrasi güçlerinin ve FKÖ ve diğer bölge yurtsever güçlerinin en büyük dostu ve savaşımında en büyük güvenceleri olan Sovyetler Birliği'ne ve sosyalist sisteme yöneltilmektedir. "Terörizm kampanyası", anti sovyetizmin bir aracı haline getirilmeye uğraşmaktadır.

Türkiye askeri faşist cuntası, kimi sözde iddialarına, İsrail'e karşıymış görünümü çıkışlarına karşın, gerçekte ABD'nin ve maşası siyonist İsrail'in vahşet politikasının işbirlikçisidir. İsrail saldırganlığının ve ABD'nin bölgeye ilişkin diğer saldırı planlarının ve gerici politikalarının suç ortağıdır. Siyonist vahşeti açıkça ortadayken Cunta'nın İsrail hükümetiyle "teröristlerin iadesi" için yoğun bir ilişki içerisinde girmesi bunun açık bir kanıtıdır. "Terörizm" adına ortalığa saçılan toz duman ve anti-sovyetizm, ABD ve onun saldırı planında görev almaya istekli olduğu artık bilinen Cunta'nın, bölge halklarına ve yurtsever güçlerine karşı girişeceği olası saldırıları için bahane yaratma çabasıdır.

Bu çabaları boşa çıkartma görevi, Türk ve Kürt tüm ilerici, demokrat ve yurtsever güçleri beklemektedir. ABD'nin ve işbirlikçisi Cunta'nın dünya barışı ve bölge halkları bakımından soyunduğu tehlikeli yönelişe karşı durmak ve birleşmek hepimizi beklemektedir.

Kazanan

YILMAZ GÜNEY

olacaktır...

1970'lerde, gelecek için yeni umut ışıltıları saçan, Yeşilçam'ın geri yapısından filizlenerek boy veren "yeni Yılmaz Güney" in doğuşunu hepimiz yaşadık. Yeşilçam'ın olanaksızlıklarını zorlayarak, kokuşmuş, geri yapısından azimle sıyrılarak "yaşamın gerçekleri"ne yönelen, "umut"ları, "zavallılar"ı, "acı"ları, toplumsal çelişkileri sanatçı yaratıcılığıyla yoğurup, çarpıcı sinema ürünlerini bizlere ulaştıran Yılmaz Güney olmuştu o yıllarda.

Yılmaz Güney, aynı zamanda bu onurlu mücadelesinde egemen sınıfların her türlü baskısına karşı koyabilecek yüreklilikte, uğradığı sal-

dırları göğüsleyebilecek dirençte örnek bir sanatçı olduğunu da geçirdiği deneylerle kanıtlamıştır. Kendisi için düzenlenen oyunları bozmasını, hapsedilince kendisinin "biteceği", mücadelesinin engelleneyeceği yolundaki hesapları boşa çıkarmasını bilmiştir. Hapisdeyken bile, Türkiye sinemasının başarılı örneklerine imzasını atmış, "Sürü" gibi, yurt dışında da büyük yankılar uyandıran senaryolar yazmıştır.

12 Eylül askeri faşist darbesinden sonra yurt dışına çıkmayı başaran Yılmaz Güney, egemen sınıfların ve onların sözcülerinin ahlak sınırı bile tanımayan seviyesiz saldırılarına hedef olmaya devam edi-

yor. Özellikle "Yol" filminin, Cannes Film Şenliği'nde "Altın Palmiye"yi Yunan asıllı yönetmen Costa Gavras'ın "Kayıp" adlı filmiyle paylaşmasından sonra bu tür saldırılar daha da arttı. Bu da onların Yılmaz Güney karşısında, sanatı karşısında ne denli güçsüz ve aciz olduklarının kanıtıdır.

Bu saldırılar sürecektir. Ve biz biliyoruz ki kazanan hep Yılmaz Güney olacaktır. Türkiye sinemasında açtığı çığır, sanatsal yaratıcılığı-gerçekçiliği, örnek direnciyle Yılmaz Güney artık halkımıza mal olmuş bir sanatçıdır. Budur onları bu denli öfkelenen.

Bu örnek sanatçı niteliğiyle, son

başarısından dolayı kutluyor, bundan sonraki mücadelesinde başarı dileklerimizle selamlıyoruz Yılmaz Güney'i.

TEKELLERİN TALANI VE KASTELLİ

(Baştarafı orta sayfada)

Bülend Ulusu olay sonrasında bir görüşme yaptılar. Görüşme sonucunda Sakıp Sabancı'nın yaptığı "yorum", tekeli sermayenin sorunlarını önemli ölçüde aydınlatıyor. Elbette anlatım biçimi ve çözümü biraz(!) farklı. "Dünyada zorluk var. Türkiye'de zorluk var. O sebepten dolaşırken şirketlerde de zorluklar var. Ama bunları da Allah'ın izniyle atlatacağız." (S.Sabancı, Milliyet 8 Temmuz 1982)

Dünya kapitalist sisteminin bütünüyle, 1970'li yıllardan beri giderek derinleşen ve 1929'lardan bu yana kaydedilen en büyük bunalımı yaşadığını n tekeli sermaye de elbette farkında. Sanayisini teknolojik gelişmenin gereklerine göre yenileyemeyen, işsizlik ve enflasyon oranlarının giderek hızlandığı, sosyalist sistemle yarışta her alanda yenik olan emperyalizm, çöküntüsünün, çöküşünün zirvelerinde yaşıyor. Sömürge alanı iyice daralan emperyalizme dünya artık dar geliyor. Ekonomisi askeri sanayiye dayalı olan ABD, savaş maceracılığında çözüm bulmaya çalışıyor.

Böylesi bir bunalım sürecini, dışa bağımlı çarpık Türkiye ekonomisinin daha da zorlu yaşaması ise kaçınılmaz. Elbette bu dönemde, 24 Ocak kararlarının "Japon Mucizesi" yaratacağı masalı, "Savurganlığa son, Yaşasın tasarruf", "Dışa da açılıyoruz, işler iyi" edebiyatları da giderek inandırıcılığını yitirmişti.

1980'lere gelindiğinde, devlet yatırımlarının durdurulduğu, kalkınma hızının sıfırlandığı, dış borçların faizlerinin bile ödenemediği Türkiye ekonomisinde tekeli sermayenin bunalımı da iyice artmıştı. "En yüksek kar politikasını hayata geçirmek için, emekçiler üzerindeki sömürü katmerleştirmek, ücretleri dondurmak ve gerçek ücretleri geriletmek, küçük & esnaf ve zanaatkarın, küçük ve hatta orta işletmelerin tasfiyesini hızlandırmaktan; artı değeri artırmanın yanısıra "pastadaki tüm dilimlere" ortaksız sahip çıkmaktan başka çıkar yol bulamıyorlardı. Bunların yaşama uygulanması için var olan burjuva parlamenter sistem bile yetersiz kalıyordu. Halkın giderek yükselen tepkisini, en temel demokratik-ekonomik hak ve taleplerini göğüslemek için, işçi sınıfı ve emekçilerin her türlü örgütlenmesini dağıtmak ve engellemek için tezgahlanan 12 Eylül askeri faşist darbesine gelindi sonuç olarak.

12 Eylül sonrasında, sanayi ve banka sermayesinde tekelleşme ve de içiçe geçmeleri süreci hızlandı. Yüksek faiz politikası, tekellerin sermaye kaynağının genişletilmesi, piyasadaki küçük birikimlerin emilecek holdinglere aktarılması amacını güdüyordu. Nitekim, Bankalar dışında satış yasaklanan Mevduat Sertifikalarının, bankerlerce "pazarlanmasına da bu nedenle göz yumuldu.

Büyük bankalar, içiçe oldukları tekeli sermayesinin ihtiyacını karşılıyor-onların daha da güçlenmesini sağlıyor-kendileri de, yeni girişimleri tekellerle gerçekleştir-

rek, var olan yatırımlardaki ortaklıklarını sağlamlaştırarak büyüyorlardı.

Yüksek faizle piyasadaki toplanan paraların kendisini kurtarması için, gene yüksek faizle kredi olarak kullanılması ve bu verilen kredi borçlarının bankalara geri dönmesi gerekir. Küçük banka ve bankerler işte burada tıkanıyorlardı. Tekel dışı ortadaki küçük sermaye grupları çarklarını dönderemiyorlardı. "İş alanı" iyice daralmıştı. Yukarıda belirtilen biçimde tekeli sermayeyle içiçe geçemeyen, öylesi bir devri daimi gerçekleştiremeyen küçük banka ve bankerler, tıkanıklığı aşmak için faizleri giderek arttırarak daha çok para toplayıp açıklarını kapatmaya çalıştılar. Bu ise onların, giderek köşeye sıkışması, mali sermaye karşısında tutunamayarak yok olmaları sürecini hızlandıracaktı.

21 Nisan 1982 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan bir araştırma, herhangi bir banka ya da banker kuruluşunun sahibi olmayan çeşitli ölçekteki özel sektör kuruluşları yetkililerinin görüşünü şöyle yansıtıyor: "Küçük ya da büyük ölçekli, fakat bir sermaye kuruluşu sahibi olmayan sanayicilerin finansman gereksinimlerini karşılamak için tahvil sürümüne gitmeleri daralmakta hatta yok olmaktadır. Sonuç, ekonomide holdingleşme sürecinin hızlanması, buna karşılık, çeşitli sanayi dallarının ya da sanayicilerin ortadan kalkmasıdır." (Cum. Dinç Tayanç)

Kastelli, böylesi bir tekeller rejiminin gayri-meşru çocuğu idi. Sıradan, küçük bir banker değil, onların güvencesini taşıyan en büyük banker idi. Nitekim Nisan 1981 tarihinde Banker Hitit'in iflası ile başlayıp, Banker Servet'in intihar etmesi ve diğerlerinin ülkeden kaçmasıyla sonuçlanan ilk "Banker Krizi"nde kılı bile kıpırdamamıştı.

Son aylara gelindiğinde, büyük tekeller ve büyük bankalar, diğer küçük bankaların artık süresi dolmuş "yüksek faiz politikası"na zorlayarak rekabeti sürdürmek istemelerini-veya zorunda olmalarını- hoş karşılamaya başlamış, homurdanmasını yükseltmişti. Artık piyasadaki toplanabilecek olan miktar toparlanmış sayılırdı. "Ömür boyu aylık gelir"i tercih eden, kredi sorunlarını çözemeyen, borçlarını ödeyemez duruma gelen küçük esnaf, zanaatkar ve diğer küçük sermaye sahipleri piyasadaki önemli ölçüde çekilmişlerdi. Sıra diğer orta sermaye kuruluşlarının kaynaklarının devlere aktarılması sürecinin giderek hızlandırılmasındaydı.

Yurt dışına kaçmadan kısa bir süre önce, bazı küçük bankaların "centilmenlik anlaşması"na uymayarak faizleri yüksek tutma çabalarına karşı Cevher Özden'in şu açıklamayı yapmış olması oldukça ilginç: "Eğer bu faiz yarışına diğer bankalar da katılırsa, o zaman ülke ekonomisi açısından pek iyi olmaz. Çünkü faiz yarışı yarar değil, zarar getirir. Nasıl ki, 1981 yılı bankerzedeler yılı olduysa, şimdiyse, 1982 yılının

bankazedeler yılı olmasından korkarım." (Tercüman, 9.6.1982)

Aynı zamanlarda Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu Başkanı Halit Narin, sert bir dille "faiz" anarşisine karşı çıkıyor ve şunları söylüyor: "Faizlerin değil serbest bırakılması, bankaların her türlü plasmanlarının devlet tarafından eksiksiz ve ciddi kontrolü gereklidir."

Satılığa çıkarılış nedeni olarak "finansman güçlüğü" aşamaması gösterilen, elektrik borcunu ödeyemeyen (1) Güney Sanayi Genel Müdür Yardımcısı Yüksel Ün ise sorunu "Devletin oluşturmasını beklediğimiz, uzun vadeli ve ucuz kredi fonu işlerlik kazanmazsa, önce sanayi sonra da bankalar bir bir batmaya başlar. Çünkü bankaların paraları sanayicide, sanayici de borcunu ödeyemiyor, asıl skandal işte o zaman olur." sözleriyle anlatıyor. (Hürriyet, 23.6.1982)

Kastelli olayından sonra ise daha hızlı bir süreç içine girildiği, küçük bankaların iyice sıkıştırıldığı gözleniyor.

Küçük sermaye kuruluşları ve işletmelerin piyasadaki silinmesi, orta işletme ve bankaların iyice sıkıştıkları köşeden yükseltmeye çalıştıkları feryatlar, mali sermayenin operasyonunun böylesi rezaletlerle açığa çıkması, Özal politikasının sert bir dille suçlanmasının en önemli nedenleri olsa gerek. 12 Mart'ta ekonomik danışmanlığa soyunmuş olan şimdiki Devlet Bakanı Baykara'nın Özal'ı suçlaması, hükümet çevrelerinde Korkut Özal ve Maliye Bakanı Erdem'in istifa edeceği yollu söylentiler üzerine net ve kesin bir tavırla İMF olayı ağırlığını koydu. Sürpriz olmayan bir çıkışla İMF, olayı "Bu bir yol zasıdır" diye tanımlıyor. 26 Haziran tarihli Milliyet'te yayımlanan habere İMF yetkilisi, Türkiye'de uygulanan Özal politikasının hükümet içinde dahi tartışma konusu olduğunu bildiklerini söyledikten sonra, İMF'nin yaptığı anlaşmaların Özal politikası paralelinde olduğuna dikkati çekiyor. Özal'ın İMF politikasıyla adeta simgeleştiğini hatırlatan yetkili, ayrıca, Özal'ın ayrılması veya politikasının etkisizleştirilmesinin, İMF açısından anlaşmanın sekteye vurdurulmak istendiği şeklinde yorumlanabileceğini belirtiyor.

Aynı gün Turgut Özal, sahibinin sesi olmaya sadık evlat tavrıyla şunları söylüyor: "Mali sistem yerine oturuyor, bunlar ufak tefek rüzgarlardır." 28 Haziran'da yaptığı basın toplantısında da Başbakan Bülend Ulusu, ekonomik politikanın değişmeyeceğini tekrar vurgulayarak tartışmaları noktaladı.

Tam bu sıralarda, bankaların birleştirilmelerinin kaçınılmaz olduğu, küçük bankaların başka çıkar yolları kalmadığı, Maliye Bakanlığı'nca da birleştirme esasları üzerine çalışmalar yapıldığı haberleri ön plana çıktı.

"Sermaye Piyasası Kabuk Değiştiriyor" manşeti ile verilen haber içinde, Sermaye Piyasası Başkanı İsmail Türk "Olması gerekene niha-

yet gelindi. Bundan böyle hem halk kazanacak, hem de geçirdiğimiz acı tecrübelerden ders alınarak güzel çalışmalar yapılacaktır." dedi. (Hürriyet, 28 Haziran 1982)

29 Haziran günü Milliyet baş sayfa 15 Bankanın büyük bankalarla birleştirileceğini duyurarak, bir bankanın Ankara'da bulunan banka müdürlerine söylediği şu sözlerini aktarıyor: "Milli Güvenlik Konseyi, bankalar ve sermaye piyasası sektörünü demokrasiye dönmeye önce düzene sokmaya kararlı. Konsey bu sistem ile demokrasiye dönülürse bunun yeni sarsıntılara neden olabileceği düşüncesinde"

Bu gelişmelerde devletin işlevi oldukça önem taşıyor. Merkez bankası 52 Milyar lira basarak bankalara aktarmıştır. Bankaların Merkez Bankasına yatırması gereken fakat çoğunun yatırmamış olduğu karşılıklar ertelenmiştir. Henüz açıklanmayan diğer pazarlıkları bir yana bıraksak bile, mevduat sertifikalarını bankerlere pazarlanan bankalar, bu sertifika karşılıklarını önemli ölçüde zaten almışlardır. Diğer yandan Kastelli'ye büyük işadamlarının önemli miktarda boçları olduğunu, karşılıksız olarak basılarak bankalara aktarılan paraların daha da hızlandıracağı enflasyonu göz önüne alırsak, olayın faturasının kime ödeltildiği ortadadır.

Hürriyet Gazetesi yeni Bankalar Kararnamesi açıklanınca, haberi "Devlet Babalığını Gene Gösterdi" manşetleriyle verdi. Evet, devlet kimin babalığını yaptığını gösterdi.

Daha çok kar'ı her şeyin önüne koyan, var olmasının ana koşulu olarak belleyen tekeller, talanlarını sürdürmede devlete, bu politikanın sürekliliğini sağlama, ekonomik ve politik olarak bunun direkt uygulayıcısı olma görevini veriyor. Devlette babalığını, işçi ve emekçiler üzerinde sömürü ve baskı olarak, tekel dışı "küçüklerin" yutulması, hatta tekellere en yakınların devre dışı bırakılması sürecine yardımcı olarak gösteriyor.

Kastelli olayı bir çok kirli çamaşırın, tekeller-devlet işbirliğindeki dahişçilik bir döğüşün açığa çıkmasıdır. Bu "yol kazası"ndan çıkartılacak dersler bir o kadar çok. En önemlisi, anti-tekeli mücadelenin yaşama geçirilmesinin, tekellerin toplumsal olarak tecrit edilmesinin, onların ekonomik ve politik egemenliklerinin kırılmasında anti-tekeli mücadele olanaklarının sonuna kadar değerlendirilmesinin önemi ve ivediliği güncelliğini koruyor.

SAVAŞ

KAÇINILMAZ

DEĞİLDİR

● İSVİÇRE'DE DÜZENLENEN 'TÜRK VE KÜRT HALKIYLA DAYANIŞMA' HAFTASININ SONUNDA, 3 TEMMUZ CUMARTESİ GÜNÜ, İSVİÇRE DOĞU ÜLKELERİYLE DAYANIŞMA KOMİTESİNİN GİRİŞİMİ İLE AYNI AD ALTINDA BİR TOPLANTI DÜZENLENDİ. DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK VE GERÇEK'LE DAYANIŞMA İSVİÇRE KOMİTELERİNİN AKTİF KATKILARIYLA DÜZENLENEN TOPLANTIYA, TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI BEHİCE BORAN, DİSK G.Y.K. ÜYESİ YAŞAR ARIKAN, FKÖ İSVİÇRE TEMSİLCİSİ ALLAIN BITTAR KONUŞMACI, MELİKE DEMİRAĞ VE TESLİMİ SANATÇI OLARAK KATILDI. ● AŞAĞIDA, TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI BEHİCE BORAN'IN ZÜRİH'TE DÜZENLENEN BU TOPLANTIDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİNİ YAYINLIYORUZ.

"Değerli arkadaşlar, değerli konuklar,

Bu akşamın programında bana ayrılan konu dünyada ve Türkiye'de barış sorunu. Sanırım, 'günümüzde hiç bir sorun dünya barışının korunmasından daha önemli değildir' dersem, akli başında hiç kimse buna 'hayır' diyemez. Çünkü gayet açıktır ki, diğer bütün politik, ekonomik, parasal, sosyal v.b. sorunların çözülebilmeye, çözümlenmeye çalışılabilmesi için önce insanların ölmemesi, sağ kalması gerekir.

Bu gün ise nükleer savaş tehlikesi çok ciddi, çok güncel bir tehlike haline gelmiştir. Nükleer savaş tehlikesi bu gün tüm ülkeleri, tüm halkları, sizi, beni, hepimizi tehdit ediyor. Herbirimiz kendi günlük hayatımızı yaşarken bu canımıza kastetmiş tehlikenin pek farkında olmuyoruz. Oysa bu tehlikenin çok ciddi biçimde var olduğunu, bu tehlikeye karşı bizlerin de—her birimizin— yapacağı işler olduğunu bilmeliyiz.

Savaş tehlikesi, Ronald Reagan ABD Başkanlığına seçildiğinden beri daha da artmış bulunuyor. Başkan Reagan, devletler arasında yumuşak ilişkilerin, barış içinde bir arada yaşama politikasının değil, güçlü olma politikasının söktüğünü açıkça söylüyor. Reagan'ın kavlince, Amerika en güçlü silahlara sahip, en güçlü devlet olacak ve kendi çıkarlarına uygun politikayı Sovyetler Birliği'ne, diğer sosyalist ülkelere ve dünya devletlerinin ve nüfusunun çoğunluğunu oluşturan bizim Türkiye gibi geliştirmekte, kalkınmada geri kalmış yoksul ülkelere dayatacak. Kısacası, ABD dünyanın dışına hakim olacak.

Hatırlarsanız, geçen yıl sonbaharda Avrupa'nın büyük merkezlerinde ve irili ufaklı daha birçok kentinde yüzbinleri aşan sayıda dev barış gösterileri yapılır, kitleler nükleer silahlanma yarışına, Avrupa'ya orta menzilli yeni Amerikan füzeleri yerleştirilmesine karşı çıkarken, bu gösterilere kafası kıran Reagan, Avrupa'da sınırlı bir nükleer savaş mümkündür demecini patlattı. Söyledikleri üstü kapalı değil, açıktı: Avrupa'daki orta menzilli füzelerimle Sovyetler Birliği'ne savaş açabilirim; Amerika'ya hiç bir zarar gelmez, Avrupa sınırlı nükleer savaş cehenneminde kavrulur.

Kaldı ki, Amerikalıların iddia ettiği gibi sınırlı, bölgesel nükleer savaşlar mümkün olsa bile, bu savaşlar o bölgelerdeki milyonlarca insan için ölümlerden ölüm seçme, ya aniden ölme, ya da günlerce, aylarca tarifsiz acılar çeke çeke ölme demek olacaktır. O bölgenin baştan başa yıkımı, insan barmamaz hale gelmesi demek olacaktır. Başkan Reagan'ın ve uzmanlarının sanki önemsiz, hafif bir savaşmış gibi söz ettikleri, milyonlarca insana reva gördükleri bu "sınırlı" savaş türü böylesine korkunç, düşünülmesi bile insanlık dışı bir savaştır.

Bu tür "sınırlı nükleer savaş" tasarıları tüm Avrupa ülkeleri yanı sıra Türkiye için de özellikle önem taşımaktadır; çünkü Başkan Rea-

gan ve akıl hocaları "sınırlı nükleer savaş"ı iki bölgeye ilişkin olarak düşünmekte ve hazırlıklarını yapmaktadırlar. Birincisi, daha önce de belirttiğim gibi, Avrupa'dan Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere saldırmaktır ve böylece Avrupa'yı baştan başa ateşe vermektedir. "Sınırlı bir savaşın" başlatılması açısından öne çıkmış bulunan ikinci bölge, yakın ve orta doğudur. Komşu Lübnan'da olup bitenler sadece İsrail'in kendi marifeti değildir. Amerika yıllardan ve yıllardan beri en büyük dış yardımı İsrail'e yapmış, onu geliştirilmiş modern silahlarla, askeri araçlarla donatmış, politik olarak ta İsrail'i her zaman desteklemiştir. Daha bir kaç gün önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Fransa'nın önerdiği İsrail kuvvetlerinin geri çekilmesi karar tasarısını Amerika veto etmiştir.

Lübnan hareketi, Amerika'nın yakın ve orta doğu bölgesini kendi kontrol ve hakimiyeti altına alma, petrol kaynaklarına sahip Arap Ülkeleri'ne askeri müdahalede bulunabilme, Basra Körfezi'nde Sovyetler Birliği'ne yönelik askeri operasyonlara girişebilme planının bir parçasıdır.

Amerika hala, Vietnam deneyinden sonra bile, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin tasfiye edilemeyeceğini, yenilemeyeceğini öğrenemedi.

Amerika, bölgeyi ve dünyayı nükleer ateşe tutuşturabilecek bu meş'um planında Türkiye'yi baş köşeye oturtmaktadır. Hem Nato üyesi olması, hem de bölgedeki en elverişli coğrafi konumuyla Türkiye, ABD uzmanlarına göre "ideal ülkedir".

Türkiye zaten otuz yıldır topraklarında Amerika'nın askeri üslerini, dinleme ve gözetleme, yani askeri casusluk tesislerini barındırmaktadır. Ayrıca ikili anlaşmalarla ABD'ye, bu üsler ve Amerikan personeline ilişkin olarak özel haklar ve imtiyazlar tanınmıştır. Böylece Türkiye bir atom savaşı patlak verdiğinde bu savaşa ilk bulaşacak ülke durumuna getirilmiştir.

Şimdi Amerika, bölgeye süratle müdahale edebilmek amacıyla iki yıldır hazırladığı özel "çevik müdahale gücü" için Türkiye'den, kendi deyimiyle, 'kolaylıklar' göstermesini istemekte, askeri cunta da bu istekleri kabul etmektedir. Amerika ve Türkiye arasında yeni bir "mutabakat muhtırası" (Memorandum of Understanding) imzalamış, yüksek düzeyde bir askeri işbirliği komitesi kurulmuştur. Şimdiden Van askeri havaalanının en ileri teknolojik Amerikan askeri uçaklarınca kullanılabilmesi için genişletilmesi ve yeni tesislerle donatılması inşaatına başlanmıştır. Diğer askeri havaalanları da programdadır. Doğu sınırındaki askeri birliklerin yeniden düzenlenmesi söz konusudur, Amerika gerekli gördüğünde bu noktadan Kuzey İran'a müdahale edilebilmesi için. İki hafta önce, Lübnan'da İsrail'in saldırısı bütün dehşetiyle devam ederken Nato Müttefik Kuvvetler Başkomutanı General Rogers Türkiye'ye gelerek en yüksek yetkililerle görüşmüş, "incelemelerde bulunma" (ve Doğu'daki, yani Türkiye Kürdistanı'ndaki 3üncü ordunun "ihtiyaçlarını" tesbit etmek üzere bu bölgeyi ziyaret etmiştir.

Yine hemen aynı günlerde, 10 Haziran Nato doruk toplantısında başkan Reagan, Avrupa ülkeleri hükümet başkanlarına, Nato'nun sınırları dışında Nato üyesi ülkelerin çıkarlarını ilgilendiren sorunlar, olaylar doğabileceğini, bu gibi hallerde ABD'nin askeri müdahalede bulunabileceğini ve diğer Nato üyelerinin kendi istekleri ile bu müdahale hareketine katılabileceklerini kabul ettirmiş, bunu karara bağlatmıştır. Böylece Amerika'nın Yakın ve Orta Doğu'ya yönelik askeri müdahale tasarısı ve Türkiye'nin buna "kolaylık" göstermesi Nato açısından kitabına yudurulmuş, resmîyet kazandırılmıştır. Ve de böylece Türkiye Orta Doğu'da Amerika'nın başlatacağı bir sınırlı savaşın başlatılma noktasına getirilmiştir."

Ayrıca diğer Nato üyesi ülkeler hükümetleri, toplantı sonucunda alınan bu kararlar, Nato alanı dışında ABD'nin girişeceği müdahalelere "isteyen" ülkenin kendi kararlarıyla katılabileceklerini onaylamış, kendilerinin böylesi bir müdahaleye katılmayı "istemediklerini" de belirtmiş oluyordular.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, dünyada silahlanmaya yapılmakta olan harcamaları eleştiren, son yıllarda, Reagan'ı telaşa düşüren boyutlarda dünyayı saran barış mücadelesini güçlendirme görevini vurgulayan konuşmasını şöyle bitirdi.

(Devamı 7. sayfada)